1895. HUSZONKILENCZEDIK ÉVFOLYAM. 21. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, JANUÁR 21.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST VI. SZERECSEN-UTCZA 35.
Telefon száma 329.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyol-országokba, Svájcz-, Romania- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a posta-szerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI. DALSZINHÁZ-UTCZA 1.
Telefon száma 542.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN fiókgyönkségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 biz. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg L. I. Kumpfgasse Nr. 7.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I., Wollzeile Nr. 25.
Dukes Miksa, I., Riemergasse Nr. 12.
és valamennyi hirdetési iroda.

A koronaőr eskületétele.

Festői látvány tárult ma a t. házban a néző elé. Festői látvány, melyen gyönyörködve pihent meg a szem. Az egybegyült képviselők és förendek nagy része szebbnél-szebb magyar diszruhában jelent meg a mai ülésre, melyen a koronaőr választás ünnepélyes aktusát «folytatták.» A dolog ugyanis ugy áll, hogy a koronaőrt már megválasztották báró Radvánszky Béla személyében, de mivel a király akkor nem volt Budapesten, a koronaőr eskütételét elhalasztották. Igy történt, hogy az eddigi szokás ellenére ma külön «diszruhás» ülés volt.

Tarka sokaság zsongott ma a házban, aranycsattos, paszomántos diszmagyarruhák között egy-egy főpapi talár, katonai egyenruha szinezte a köznapi polgári ruhát. Még az uj miniszterium is jobban festett ma, mint tegnap.

Legdélczegebb köztük báró Fejérváry Géza, a honvédelmi miniszter szép piros attilaján csak ugy ragyogott a sok aranygomb. Szép alak a legujabb miniszter is, báró Jósika Samu, a ki ma jelent meg először, mint miniszter a házban. Csak báró Bánffy a miniszterelnök ritt ki világoskék «kaczabajkájában.» Uj méltósága örömére az erdélyi fejedelmek korából való diszruhát csináltatott magának. A függetlenségi párton csak alig nehány emberen látható az összes ruházatok legfestőbbike: a magyar diszruha. A kormánypárton vannak a legtöbben: Jókai Mór, Miklós Ödön, Beőthy Algernon, Baranyi Ödön, Hegedüs Sándor; a förendek között számosan, köztük gróf Héderváry, a horvát bán meggyszinveres gálában. A főpapok közül Mihály Viktor balázsfalvi érsek, Firczák g.-kath. püspök és Zelenák Pál ág. ev. püspök.

Az elnöki emelvényen a szintén diszruhában megjelent Szlávy József förendiházi elnök és gróf Andrássy Tivadar képviselőházi alelnök foglalnak helyet. Az elnöki tisztet ujból megosztották. Majd az egyik, majd a másik szólalt fel. Különben pedig röviden végeztek. A miniszterelnök átnyujtotta a koronaőr választását jóváhagyó kéziratot, melyet Molnár Antal jegyző olvasott fel. Röviddel ezután az ülést felfüggesztették, miután az elnök kijelentette, hogy az eskületétel a királyi palotában megy végbe, honnan ujból visszatérnek a házba. A képviselők és förendek kivonultak, ki a folyosóra, ki a buffet-be. Csak Fejérváry sietett fel a karzatra és kis unokájának mutogatta felülről a haza nagyjait. A folyosón megeredt az adomázás. Mindenki tudott valami diszruhához illő anekdotát s ez aztán járt szájról-szájra. Az egyik sarokban a horvát bán vonult meg több förenddel és miniszterrel. A közelállók azt mondják, hogy ezuttal nem a haza sorsát gazgatták. Odavegyült közéjök a kis Papp Géza is, a ki igazán ügyes kis alak volt sötétveres mentéjében. «Valóságos zsuzsu» — jegyezte meg Beőthy Aldzsi, — «fel is tüzöm a kardkötőmre.»

Egy óra felé jött ki a miniszteri szobából Bánffy s szétoszlatta a kedélyes társaságot: «Hátha mennénk, itt az ideje!»

A képviselőház előtt nagy közönség tolongott és élénk érdeklődés mellett szállt fel a hintókba a diszruhás sereg. Felrobogtak a várba, a hol az eskületétel ünnepélyes szertartás szerint ment végbe.

Miután gróf *Szapáry* Géza kir. főudvarmester jelentette a királynak, hogy mindnyájan együtt vannak — még nem volt délutáni 1 óra — ő felsége a belső termekből azon összes helyiségeken át, a melyekben a gyülekezés történt, a sarokterembe jött — ez volt a trónterem — a következő kisérettel:

A kamarai irnok után jött legelőbb az uj koronaőr, báró *Radvánszky* Béla, azután egymás mellett gróf *Khuen-Héderváry* és *Szlávy* József koronaőr (a többi zászlós urak nem voltak jelen), ezután *Vaszary* biboros herczegprimás, utána párosával az összes miniszterek, azután gróf *Szapáry* Géza főudvarmester a pálczával, utána a beteg gróf *Erdődy* István főlovászmester helyetteseként gróf *Széchenyi* Gyula főajtónállómester a felfelé tartott meztelen államkarddal.

Ő felsége a király — a ki magyar lovassági tábornoki egyenruhát viselt — az országgyülés két házának tagjai közt, kik egészen megtöltötték a sarokterment, végig haladva, a terem déli oldalára ment, és itt felmenve a trónra, a kalpagot fejére tette.

Ő felségétől jobbra az első lépcsőn gróf *Széchenyi* Gyula, a második lépcsőn a trón mellett gróf *Szapáry* Géza, azután a parketten mellette gróf *Pálffy* András a testőrség kapitánya és ő mellette gróf *Lichtenstein* Rudolf a cs. és kir. lovastestőrszázad kapitánya foglaltak helyet.

Ő felségétől balra a második lépcsőn báró *Orczy* Béla főkamarás és a földszinten mellette gróf *Neipperg*, a cs. és kir. darabant testőrség kapitánya és ő mellette gróf Paar főhadsegéd foglaltak állást.

A trón két oldalán magyar testőrök voltak felállitva.

Közvetlenül a *trón előtt* a legalsóbb lépcső mellett báró Bánffy miniszterelnök állott; előtte báró *Jósika*, ő felsége személye körüli miniszter; mögötte a legalsó lépcső mellett ő felségétől balra a többi miniszter.

Ő felségével szemben állott az uj koronaőr és közvetlenül balra tőle a biboros herczegprimás. Mögöttük állottak a zászlós urak; a terem többi részét az országgyülés két házának tagjai töltötték ki. A szárnyas ajtóknál, valamint a lépcsőfeljáratoknál mindenütt magyar testőrök képeztek sorfalat.

Mindenki elfoglalván helyét, báró Bánffy miniszterelnök előrelépve, a következő megszólitást intézte ő felségéhez:

«Felséges császár és apostoli király, legkegyelmesebb urunk! Magyarország és társországai förendei és képviselői együttes ülésökben az üresedésbe jött koronaőri állásra felséged legkegyelmesebb kijelölése alapján a választást megejtették s miután felséged a választást kegyelmesen megerősiteni méltóztatott, azon tiszteletteljes kéréssel jelentünk itt meg, hogy az ujonnan megválasztott koronaőr, báró Radvánszky Bélától a törvényes esküt kegyelmesen kivenni méltóztassék.»

A király erre fejével intett, mire Jósika báró miniszter előlépett, és felolvasta az eskümintát, amelyet báró *Radvánszky* Béla koronaőr érczes hangon mondott utána.

Ez esküminta szószerinti szövege az országgyülés két házának erre következett együttes ülésének jegyzőkönyvében van megörökitve.

Néhány perczczel egy óra után az ünnepélyes aktus már véget ért, a király a kisérettel ugyanazon sorrendben, amint jöttek, a belső termekbe ment.

Félkettő felé ujból visszaérkezett az ünnepi menet a képviselőházba, a hol az eskületétel szertartásáról szóló jegyzőkönyvet báró Rudnyánszky József jegyző olvasta fel. Báró Radvánszky Béla koronaőr rövid beszédet mondott, melyre zajos éljenzés hangzott fel s ezzel a mai ülés véget ért.

A förendi- és képviselőház együttes ülése

január 20-án, vasárnap, délelőtt 11 órakor.

Elnökök: Szlávy József koronaőr és gróf Andrássy Tivadar.

A kormány részéről jelen voltak: br. Bánffy Dezső, Dániel Ernő, Erdély Sándor, báró Fejérváry Géza, gróf Festetich Andor, báró Jósika Samu, Josipovich Imre, Lukács László, Perczel Dezső, Wlassics Gyula.

Szlávy József, a förendiház elnöke: Méltóságos förendek! T. képviselők! Méltóztassanak helyeiket elfoglalni. Az együttes ülést ezennel megnyitom, s elnöktársammal egyetértve, a jegyzői teendők végzésére báró Rudnyánszky József és Molnár Antal jegyző urakat kérem fel.

Molnár Antal jegyző: báró Bánffy Dezső miniszterelnök.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Mélyen tisztelt együttes ülés! (Halljuk! Halljuk!) Van szerencsém a koronaőr megejtett választására vonatkozó legkegyelmesebb királyi leiratot átnyujtani. Méltóztassék azt felolvasni. (Helyeslés.)

Szlávy József, a förendiház elnöke: A legkegyelmesebb királyi leiratot, mely az országgyülésnek tudomására hozza, hogy az 1894. évi decz. hó 18-án tartott együttes ülésben megejtett koronaőr megválasztása jóváhagyatott és megerősittetett, kérem felbontani és felolvastatni.

Gróf **Andrássy Tivadar**, a képviselőház alelnöke (felbontja a legkegyelmesebb királyi leiratot és átadja Molnár Antal jegyzőnek). Méltóztassanak a legkegyelmesebb királyi leiratot meghallgatni.

Molnár Antal jegyző: (Olvassa a kegyelmes királyi leiratot, melyet az együttes ülés tagjai állva hallgatnak meg.)

Mi első Ferencz József Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya.

Kedvelt Magyarországunk és társországai hü zászlósainak egyházi és világi förendeinek és képviselőinek, kik az általunk 1892. évi február hó 18-ik napjára Budapest székes fővárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, üdvöt és kegyelmünket.

Kedvelt hiveink! Nagyságos radványi és sajókazai br. Radvánszky Béla aranykulcsos, kedvelt hivünk az országos förendek és képviselők által vajai báró Vay Miklós aranykulcsos, valóságos belső titkos tanácsosunknak Szent-István rendünk nagy keresztes vitézének elhalálozása folytán megürült koronaőri állomásra megválasztatván, e választást azonnal jóváhagyjuk és megerősitjük.

Hozzátok egyébiránt császári és királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Bécsben ezernyolczszázkilenczvennegyedik évi deczember hó 22-én.

Ferencz József s. k. *Wekerle Sándor* s. k.

Gróf **Andrássy Tivadar**, a képviselőház alelnöke: A felolvasott kegyelmes királyi kézirat hódoló tisztelettel kihirdettetvén, tudomásul vétetik. (Helyeslés.)

Szlávy József, a förendiház elnöke: Méltóságos förendek! Tisztelt képviselők! A miniszterelnök urtól vett értesités szerint az ujonnan megválasztott koronaőr a törvények értelmében az országgyülés két háza jelenlétében ma egy órakor fogja ő cs. és apostoli kir. felsége előtt az esküt letenni s az erről felveendő jegyzőkönyv nyomban itt fog hitelesittetni. Ennélfogva kérem az országosan egybegyült förendeket és képviselőket, hogy az eskü letételére megjelenni s azután itt egybegyülni sziveskedjenek.

Gróf **Andrássy Tivadar**, a képviselőház alelnöke: Kérem báró Rudnyánszky József jegyző urat, sziveskedjék az eddig történtekről szóló jegyzőkönyvet hitelesités végett felolvasni.

Báró **Rudnyánszky József** jegyző felolvassa a jegyzőkönyvet, melyet az együttes ülés mindjárt hitelesit.

Gróf **Andrássy Tivadar**, a képviselőház alelnöke: Ezzel felfüggesztem az együttes ülést, mely az eskü letétele után itt fog folytattatni.

Szünet után.

Szlávy József koronaőr: Báró Radvánszky Béla megválasztott koronaőr a törvények értelmében és ősi szokás szerint ő felsége kezeibe az országgyülés szine előtt a koronaőri esküt letevén, kérem az erről szóló jegyzőkönyvet hitelesités végett felolvasni.

Báró **Rudnyánszky József**: Olvassa a jegyzőkönyvet, mely igy szól: «Az 1895. évi január hó 20-án, Budán, a királyi várlakban ő cs. és ap. királyi felsége legkegyelmesebb szine előtt lefolyt III. együttes ülésnek jegyzőkönyve.

Ő cs. és ap. királyi felsége a trónteremben országosan egybegyült förendek és képviselők körében a magyar zászlós urak és koronaőrök kiséretében megjelenvén s a trónon helyet foglalván: az országgyülés által 1894. évi deczember 18-án megválasztott koronaőr, br. Radvánszky Béla élőszóval az ő cs. és ap. királyi felsége legmagasabb személye körüli miniszter, báró Josika Samu által felolvasott törvényes esküt tette le:

«Én, báró Radvánszky Béla, Magyarország szent koronájának őre, ő szent felségének előleges kijelölése mellett az ország által rendesen megválasztatván és ő szent felsége, legkegyelmesebb urunk által legkegyelmesebben megerősittetvén, esküszöm az élő istenre, hogy én Magyarországnak szent koronáját egyéb királyi és országos jelvényeket, melyek vele együtt zár alatt tartatnak, tehetségem szerint, különösen midőn a sor rajtam leend, szorgalmasan és hűségesen megőrzendem és gondját viselni fogom, azon koronát őrző katonákat szorgalmasan és hü megőrzésére nézve jó fegyelemben tartandom, magát pedig a szent koronát és a királyi és országos, a mellett tartott jelvényeket semmi csalfasággal vagy csalással, semmi uton-módon az országtól és a törvényesen koronázott királytól el nem idegenitendem.

Isten engem ugy segéljen.»

Ezen koronaőri eskületétel után ő cs. és apostoli királyi felsége az országosan egybegyült förendek és képviselők élénk éljenzései közt, szokásos kiséretével a trónteremből lakosztályaiba vonult, a förendek és képviselők pedig az ezen jegyzőkönyv hitelesitése czéljából tartandó együttes ülésre távoztak.

Gróf **Andrássy Tivadar**: Ha észrevétel nincsen, a jegyzőkönyv hitelesittetik.

A koronaőr beszéde.

Báró **Radvánszky Béla** koronaőr: Méltóságos förendek! Mélyen t. országos képviselők! Hat év mulva 900 éve lesz, hogy szent koronánk első királyunk fejére tétetett. Nagy idő ez még egy nemzet életében is. Sok viszontagság, balsors érte az alatt nemzetünket, sok veszedelem fenyegette szent ereklyénket, többször került idegen vagy törvénytelen kézbe, a megsemmisülés veszélyeben is forgott koronánk, de mindig szerencsésen megkerült. Hogy az ily veszedelmek lehetőleg elkerültessenek, már századokkal ezelőtt hozott törvények rendelték el a korona őrzésének manap is érvényes módját. Kegyelettel és hiven kell őriznünk most és ezentul is ezen kincsünket. A maig fennmaradt legrégibb koronák között egy sincs egész Európában, mely akár történeti, akár művészi becs tekintetében értékesebb volna, mint a magyar szent korona és ez az egyedüli, mely kilencz századokon folytonos használatba és érvényben van.

De nekünk nem csupán egy ősrégi, művészi kéz által alakitott, drágaköves arany darab az, melyhez kegyeletes emlékek füződnek, előttünk egy nemzeti kincs, mely Szent-István királyunk kora óta jelképe az alkotmányos királyságnak, az abból kifolyó királyi hatalomnak, jelképe alkotmányos szabadságunknak és a magyar birodalom területe összetartozandóságának. (Tetszés.)

Ezen nagyjelentőségü nemzeti kincsnek őrzése, gondozása lesz ezentul az én feladatom is, miután ő cs. és apostoli királyi felségének kegyelmes kijelölése alapján, szerencsés voltam az országgyülés mindkét törvényhozó háza többségének bizalmát megnyerni, a nemrég tartott együttes ülésben.

A választás ő felsége által legkegyelmesebben megerősittetvén, az eskü éppen most tettem le ő felsége kezébe, hogy a reám ruházott méltósággal járó kötelességeket hiven és legjobb tehetségem szerint fogom teljesiteni.

A fogadalmat ismételni nem lévén szükséges, ennélfogva csak arra szoritkozom még, hogy a mélyen tisztelt országgyülés mindkét házának hálás köszönetemet fejezzem ki azon kitüntető bizalomért, mely által ezen diszes méltóságot reám ruházni méltóztatott. (Élénk éljenzés.) Fogadják forró köszönetemet. (Zajos éljenzés.)

Gróf Andrássy Tivadar elnök: Egyéb tárgya az ülésnek nem lévén, kérem az ülés ezen részéről felvett jegyzőkönyvet felolvasni.

Báró Rudnyánszky József jegyző felolvassa a jegyzőkönyvet, melyet azonnal hitelesitettek.

Gróf Andrássy Tivadar elnök: Ezzel az ülést feloszlatom.

Az együttes ülés végződik délután 1 óra 45 perczkor.

Wekerle a politikai helyzetről.

Wekerle Sándor tegnapelőtt fogadta a N. Fr. Pr. budapesti levelezőjét s következőleg nyilatkozott előtte a helyzetről.

Mindenekelőtt visszalépésének okáról szólván, a következőket mondta: Nincs egy oka sem visszalépésemnek, a melyet be nem vallottam volna. Nagyon természetes, hogy politikám következtében az érdekkörökkel összeütközésbe jutottam s észrevettem, hogy nem számithatok a király bizalmának oly mértékére, a mely feladataink megoldásánál elkerülhetetlenül szükséges s ezért elbocsáttatásomat kértem. Másrészt az a miniszterium, a mely ily nagy kérdések érdekében támadta meg a fennálló viszonyokat, nem nyugtathatja meg azokat a köröket, a melyeknek érdekeit ezzel sértette.

Én, mint parlamentáris miniszter, a bánt nem ajánlhattam utódomul, mert gróf Khuen-Héderváry már rég idő óta nem érintkezett közvetlenül Magyarország parlamenti köreivel. Egész hivataloskodásom alatt a horvát bán iránt a legőszintébb és legszivélyesebb vonalommal viseltettem s tavaly juniusban semmi kifogásom sem volt az ellen, hogy ő legyen az utódom, mihelyt megtudtam, hogy ő a mi politikánkat akarja folytatni. De most, mikor a fuziót hirdette programmjának, ezt helytelenitettem. Lehet ez programm és meg is valósitható, de azt előzetesen deklarálni, ez — véleményem szerint — nem a helyes mód.

Ez a rendszer hamis, mert hamis feltevésből indul ki. Első sorban nem áll az, hogy a fuzió feltétlenül szükséges: mert a liberális párt ma tényleg erősebb, mint két év előtt volt, és mégis képes volt oly nagy kérdéseket oldani.

Arra a kérdésre, hogy mit tart a fuzió felől, Wekerle Sándor igy válaszolt: A fuzió chance-jai az egyházpolitikai törvények keresztülvitele után csak növekedni fognak, mert akkor az ebben az irányban még fennálló ellentétek el fognak tünni. Meggyőződésem szerint ezek az ellentétek már most is csak müvésziesen tarthatók fenn, mert csak nagynehezen élheti bele magát az ember abba, hogy a sulyos harczok által kiküzdött törvényeket meg is lehessen változtatni. A ki a békét óhajtja, annak első sorban ezeket a törvényeket el kell ismernie. A második differenczia a közigazgatás reformját illeti. Ez a differenczia sem lényeges, mert mind-

Élvezeti czikkek hamisitása.

A mily mérvben növekedik az élelmi s főleg élvezeti czikkek hamisitásának külön tudománya és mestersége, ép oly mérvben emelkedik a hamisitások elemzésének tudománya is.

A szükséglet óriási mérvben növekedik, de a rendes statisztikai adatokat is tulszárnyalja az élvezeti czikkek fogyasztása, ugy, hogy a termelés alig képes a szükségletet fedezni!

A kávé a szegény ember gunyhójába is behatolt; a thea már ott szerepel a népkonyhák menüin is, s mig husz év előtt kakaónak hirét is alig hallották a közéletben, addig ma uton-utfélen nagy plakátok hirdetik a versenyt!

Mi a hamisitások terén csak félig haladunk. A hamisitások nálunk is nagy mérveket öltöttek, hanem a hamisitások kipuhatolására irányuló törekvések terén alig-alig tettünk valamit.

Németországban minden élelmiszer hamisitása törvényesen van megállapitva; törvényben van körülirva, hogy valamely élelmi vagy élvezeti czikknél, mi a hamisitvány, s mi a valódi áru. Van erre külön rendőrség és főleg az élelmiszer vegyészek száma nő napról-napra.

Nálunk szabad a vásár.

Pedig ha theát, kávét, vagy csókoládét megyünk vásárolni, milyen bizalmatlansággal indulunk. Szinte tudjuk, hogy minden meg van hamisitva, s mégis a kereskedőre kell magunkat bizni. Pedig már a kereskedő is meg van csalva, mert a hamisitást Khinában és Mexikóban kezdik, folytatják Hamburgban, Trieszt ben és befejezik a kávéházban, meg a vendéglőben.

Alapos, teljesen megnyugtató tájékozást persze csakis a vegyész adhat. S ha az ember laboratóriumban elemzi a «valódi hamisitatlan» tápszereket, néha elképed, szinte megdöbben, hogy a szegény gyomrot micsoda átkozott holmival tartjuk jól.

De miután minden apró-cseprő dologgal mégsem lehet a vegyészhez menni, jó lesz azokhoz a bizonyos háziszerekhez nyulni, a melyekkel az ember maga némikép megállapithatja a hamisitást, vagy a valódiságot. A hamisitás egyébiránt tág fogalom.

Lehet először is veszedelmes a szervezetre, vagy veszedelmes a tárczára. Ez utóbbi fajta a gyakoribb; a mikor az anyaghoz kevésbbé értékes alkatrészeket kevernek, vagy a mikor sulyszaporitás czéljából ásványokat tesznek hozzá. Gyakran az illető anyag már egyszer elhasznált maradékát adják az eredetihez, sőt néha csakis a szint hamisitják.

A leggyakoribb hamisitások a kávénál, theánál, kakaónál s tejnél fordulnak elő.

A kávé hamisitása sokféle.

Bécsben például egy jól jövedelmező üzlet van, a melynek ügynökei a kávéházakból és czukrászdákból összevásárolják a kávé «zaccot», vagyis a már leforrázott kávét. Hogy mivégre, könnyü elképzelni. Különben az igazat megvallva, nagyon érthető is, hogy miért hamisitják a kávét. Hiszen ugy terjed ez a czikk, hogy szinte kihivja maga ellen a csalást.

Európában 1573-ban szürcsölték Konstantinápolyban az első adag kávét? S ma három évszázaddal később már majdnem 10 millió métermázsa kávét fogyaszt el az emberiség.

Ismeretesek azok a jókedvü kecskék, a kik oly szivesek voltak az emberiséget megismertetni a csodálatos babbal; sőt a perzsák azt tartják, hogy Gábor arkangyal adta volna Mohamed urnak mediczina gyanánt.

1660-ban egy Edvards nevü kalmár a sok fekete bab között egy fekete babát: egy rabszolganőt is hozott magával keletről; s a mikor a fekete leves olyan jó hirre tett szert, a mi Edvards-unk az ő fekete Kunigundájának Londonban kávéházat nyitott. Mert az első fekete kasszirhölgy nagyon értett a fekete leves főzés mesterségéhez. Ez a története az első kávéháznak.

Párisban a Prokop-kávéház volt az első; kétszáz évig mérte a kávét; csak 1874-ben zárták be. A hires Tortoni-kávéház alapitója egy talián limonádékeverő volt, a ki a fagylaltot honositotta meg Párisban. Néhány év előtt ez is megszünt.

Bécsben, Berlinben a 17-ik század vége felé terjedt el és mindenütt ezek voltak középpontjai a kávéhamisitás mesterségének.

A mi a kávé hamisitását illeti, egy angol iró igen elmésen mondja, hogy: «a kereskedő a kávét czikóriával hamisitja; a czikóriagyáros a czikóriát bolussal hamisitja; a bolusásó meg téglaliszttel hamisitja a bolust.»

Tehát hamisitják még a hamisitványt is. Legkönnyebben lehet hamisitani az őrölt kávét, s igy legjobb mindig kávébabot venni, mert ennek legalább könnyebb kikutatni a hamisitványát.

A kávémagot ugyanis hamisitják hasonló alaku és szinü magokkal más anyagokból, hogy többet ne mondjak, kenyérből. Budapesten ezelőtt 10 évvel fedeztek fel egy ilyen gyárt egy dob-utczai pinczében; igen szépen fel volt gépekkel szerelve.

Az őrölt kávéhoz hozzátesznek mokka- vagy árpa-kávét, vagy czikóriát s az olcsó anyagokért is a kávé árát fizetjük.

De hozzá tesznek egyéb haszontalan port is.

Ezek a jóravaló hamisitványok a többi között abban a hibában leledznek, hogy éppen Coffein és kávé-csersav nincs bennök, a mi pedig a kávét kávévá teszi.

A babokat legjobb ugy vizsgálni, hogy vizbe dobjuk. A valódi kávébab megduzzad, holott a hamisitvány szétesik, kocsonyássá, péppé válik. A kávé néha napok után ki is csirázik, amit a kenyérbab nem szokott megtenni, s a hamisitvány elvesztvén szinét, ettől a viz zavaros, piszkos lesz, holott az igazi kávé szine a vizet tiszta, világos zöldre is alig festi.

Ha pontosabban akarunk meggyőződni, akkor a hamut is megvizsgálhatjuk s ezt otthon is lehet végezni. Veszünk 10 gramm kávét és azt egészen hamuvá égetjük porczellánedényben. (Jól ki kell égetni.) A hamu ne legyen több mint egy harmadgramm; ezt még valamirevaló otthoni levélmérleg is kimutatja.

De lehet ugy is, hogy 10 gramm kávét összezuzva vizben főzünk, még pedig 1 óráig; most a vizet leöntjük s friss vizben ujból főzzük. Azután leszürjük s a port száritjuk s lanyhán melegitjük, hogy a viz elillanjon. Most a maradékot megmérjük (mindig ugyanabban a porczellánedényben) s akkor a vizben oldható anyag elvonása által keletkezett sulyveszteségnek 2—3 grammnak kell lenni, holott például a czikória már 5—6 gramm sulyveszteséget adna, a fügekávé pláné 7 grammot.

A vegyész természetesen pontosan meghatározza a hamisitást a Coffein, a zsir s a hamu elemzése által.

Az őrölt kávét nehéz meghatározni. Ha már főzött kávét adnak hozzá, az is tartalmaz még 10% kivonatot (azaz levet), holott a kávéfajok kivonattartalma is ingadozik 10%-ig, azaz az 20—30% közt változik.

Az őrölt kávét gesztenyével, babbal, makkal s rizszsel hamisitják, s ezeket némileg ugy ismerjük fel, hogy a bennök foglalt keményitő megkékül, ha jódoldatot adunk hozzá.

De lehet az őrölt kávénál is vizpróbát tenni. A por a zsirtartalomtól uszik, holott a hamisitvány alászáll. Biztonság kedvéért a folyadékba nehány csepp sósavat öntünk s ha a szin világosabbá válik, akkor feltétlenül hamisitványnyal van dolgunk.

A szineket is szokták hamisitani ultramarinnal, indigóval, rézgáliczczal, berlini kékkel stb. Mindezt le lehet mosni vagy leoldani a babról.

A kávépótlékot maga a háziasszony is használja, a hamisitás tehát csak abból áll, hogy a kereskedő ezt elhallgatva, árban csalja meg a vevőt.

Ezeket legjobb a kivonatban megtudni. Azaz a főzés után, ha a sulyveszteség több, mint 20—30 százalék, akkor pótlékkal van dolgunk.

A vegyész abból tudja meg, hogy pótlék, hogy czukortartalma s a vizben oldható része több, de zsirja kevesebb, mint a kávéé.

Érdekes, hogy már «mükávébab» is volt forgalomban. A Heckhausen és Weiss német czég gyártotta Kölnben. E babok csalódásig hü utánzatok voltak, sőt ½% Coffeint is tartalmaztak, de betiltották. Mert valamint kutyából szalonna, azonképen hamisitványból nem válik jó kávé.

Még talán nagyobb mérvü *a theahamisitás*. A theát is csak harmadfélszázad óta ismerik Európában. Hogy a thea miért tudott nehezebben elterjedni s miért győzött felette a kávé, annak oka, hogy a thea kényesebb. A kávé csak éghajlat dolgában válogatós. A thea ugyanoly szélességi fok alatt, mint Khina, egyebütt nem terem meg.

Csodálatos, hogy a társadalom gyülhelyei a kávéházak s nem a theaházak lettek. Sem a thea, sem a kávé nem tápláló szer, hanem csak élvezeti czikk. Eleveniti a vérkeringést, felfrissiti az idegeket, felhangolja a kedélyt. E hatása főleg a Coffein vagy thein nevü anyagból származik. Már pedig ez anyagból a kávébabban 1%, a thealevélben pedig 3% van, s mégis a márványasztalnál jobban esik a fekete leves, mint a csésze forró viz! Jean Paul szerint az arabs a kávétól heves, a khinai a theától ünnepélyessé válik.

Szakértő gazdasszonyok állitása szerint egyre megy ár tekintetében. Pedig mi a theát már a czukorral és a rummal is meghamisitjuk; az oroszok s a khinaiak ezek nélkül iszszák. Mily drága dolog volt a thea hajdan, bizonyitja, hogy a 17. században az orosz czár az angol királynak valami nagy ajándékot akarván adni, neki 2 font császár-theát küldött.

Ma a császár-thea csak mese. Kereskedelembe egyáltalán nem kerül, de elvégre meglehetünk egyáltalán nem kerül, de elvégre meglehetünk elégedve a többi theával is, csak valódi legyen. És lehetne is, mert évenkint 442 millió kiló thea terem a világon.

A hamisitás már a dobozokon kezdődik. A theát ugyanis nagy bádoggal bélelt ládákban hozzák Londonba, de azok a furcsa alakokkal tele rajzolt «khinai» dobozok jóképü ánglius bádogosok müvei.

Hamisitják a theát azzal, hogy már leforrázott theát vegyitenek közéje; vagy idegen leveleket adnak hozzá. Festik berlini kékkel, sőt hogy sulyát nagyitsák, bevonják ragasztószerrel és behintik finom homokkal.

A hamisitványt sokfélekép lehet felismerni. Ha a theát langyos vizben áztatjuk s a leveleket kisimitjuk (mert a theadarabok összegöngyölt levelek) akkor az erek nem vonulnak a levél széléig, hanem felhajlanak és belefolynak a következő levélérbe. Ezt szabad szemmel is lehet látni, hanem csekély nagyitóval tisztán. Ez a thea határozott jele.

Könnyen meggyőződhetünk a valóságról a hamu által is. Lemérünk 10 gramm theát. Ezt porczellánedényben tüzbe tesszük s ott hagyjuk 1 óráig. Akkor a hamu átlag 5 százalékot tesz ki, különben hamisitványnyal van dolgunk.

A theát nálunk rendesen füz-, bodza- vagy kökénylevelekkel hamisitják.

Házi uton legjobb kivonatot csinálni. Veszünk 10 gramm theát s azt kétszer főzzük egy-egy órán át desztillált vizzel. A hátramaradt theát a sütőben száritjuk (miután a kivonatot óvatosan leszürtük papirszürőn) s ekkor ujra leszürjük. Sulyveszteség fog beállani, s e sulyveszteség adja a vizben oldható anyagok kivonatolt mennyiségét; e sulyveszteség 25—35 százalék legyen, különben nem valódi a thea.

A vegyész persze pontosabb adatokat nyujthat a thein, a csersav s a zsir meghatározása által. A finom thea egyébiránt arról is felismerhető, hogy már 1½—2 perczny i főzés után szép szine és pompás zamatja van. Különben a theának főhibája, hogy sós. Az olcsó fajoknál a thea maga sós, a jobb fajoknál csak az ára az. De hát ez luxusczikk s igy nem igen szabad az áránál takarékoskodni.

A thea igazi ellenséges lábon van a kávéval. A statisztika mutatja, hogy a hol sok a theafogyasztás, ott a kávét nem szeretik és viszont. Legtöbb theát fogyaszt — Ausztrália. Itt minden ember (átlag) 2¼ kilót fogyaszt, holott a kávénak alig van kelete; ellenben Németalföld a legnagyobb

annyian óhajtunk ilyen garancziális törvényeket, és valamennyit ugy sem lehet egyszerre megalkotni. A sorrend a czélszerüség kérdése. Annak a biztositéka, hogy valamennyi törvényt meg fogjuk alkotni, magában a politikai helyzetben van. Ez a biztositék pedig a fuzió által nem fog növeltetni, hanem kisebbittetni. A harmadik differenczia a tiszti akadémia kérdésében van. A többi kérdés nem lényeges. E kérdések közül az udvartartás kérdése már tisztázva van, csakis keresztül kell vinni az ő felsége által konczedált részleteket. A czimerkérdés a diplomácziában tényleg meg van oldva. A zászlókérdést pedig csakis ugy lehet megoldani, a hogyan már ismételten megtörtént. Tudniillik ugy, hogy a fekete-sárga szint mint ő felsége családi szinét fogadjuk el. A mi pedig a hadsereg nyelvét illeti, az utóbbi években ebben az irányban annyi történt, hogy e miatt nincsen ok panaszra. A mi pedig végre a katonai akadémiát illeti, ez a kérdés nem akut, a mellé a véderőtörvény megváltoztatása nélkül nem lehet keresztülvinni.

A valuta-kérdésről Wekerle Sándor megjegyezte, hogy e reformra vonatkozólag az előmunkálatok abban az arányban megtörténtek, a mennyire az adott viszonyok között lehetséges volt. Magyarország beszerzett annyi aranyat, a mennyire szüksége van. Meg van győződve arról, hogy utóda a szeszadó reformját keresztül fogja vinni abban az alakban, a melyben ő az osztrák pénzügyminiszterrel megállapitotta.

Budapest, január 21.

Báró Jósika Samu, a király személye körüli miniszter ma délelőtt féltiz órakor tette le az esküt ő felsége kezeibe. Az esküformát *Tarkovich* József államtitkár olvasta.

Pulszky Agost felmentése. A hivatalos lap mai száma közli Pulszky Ágostnak államtitkári állásától történt felmentését. A királyi kézirat igy hangzik:

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. *Pulszky* Ágost államtitkárt ezen állásától, tett szolgálatainak elösmerése mellett, saját kérelmére felmentem.

Kelt Budapesten, 1895. évi január hó 17-én.

Ferencz József, s. k.
Dr. *Wlassics Gyula*, s. k.

Báró *Bánffy Dezső* miniszterelnöktől, mint a képviselőháznak volt elnökétől, tegnap delelőtt bucsuzott el a képviselőház tisztikara, melynek nevében *Andor* Gyula elnöki tanácsos lendületes szavakban mondott köszönetet azokért az alkotásokért, a melyekkel a volt elnök az ügymenet alaposságát, pontosságát és gyorsaságát biztositva, a tisztviselők feladatát megkönnyitette s azon atyai jóindulatért, a melyben a tisztikart és annak tagjait minden alkalommal részesitette s végül üdvözölve őt uj, magas állásában, azt kivánta neki, hogy abban a haza javára évek hosszu során át működhessék. (Élénk éljenzés.) Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök rövid, de szives szavakban arra utalt, hogy habár a képviselőház elnöki tisztétől meg is vált, de uj állásában is folyton közelről fogja szemlélhetni a jól szervezett, derék, pontos tisztviselői karnak működését. Nem tekintheti tehát bucsunak, a midőn megköszönve megjelenésöket, arra kéri a tisztikart, tartsák őt meg jó emlékezetökben. (Élénk éljenzés.) Ezzel a tisztelgés véget ért.

Dániel Ernő kereskedelemügyi minisztert, a pancsovai választókerület eddig képviselőjét, mint onnan táviratozzák, a tegnap tartott választói értekezleten ujból képviselőjelöltül kiáltották ki.

KÜLFÖLD.

— január 21.

A német birodalmi gyülés másodszori olvasásban is elfogadta a jezsuita törvény érvényen kivül helyezésére irányuló javaslatot, s hir szerint a szövetségtanács nem fogja azt oly ridegen visszautasitani, mint egy évvel ezelőtt. Ma tehát a javaslatra nézve sokkal kedvezőbbek a viszonyok, mint 1894. február 1-én, a mikor a szövetségtanács a javaslatot elvetette. Sőt még jobbak is, mert most a régi nemzeti liberálisok egy része, a kik huszonkét évvel ezelőtt megszavazták a jezsuitákat kitiltó törvényjavaslatot, azt állitván, hogy azt a nemzeti szellem követeli, most maguk is a kitiltó törvény érvényen kivül való helyezése érdekében szállnak sikra. Szabadelvü oldalról terjesztették be a javaslatot, s az valószinüleg befolyással lesz a szövetségtanács elhatározására. Sokan vannak Németországban, a kik azt vitatják, hogy miután nemcsak birodalmi, hanem partikuláris törvények is alkottattak a jezsuiták ellen, a birodalmi gyülés határozata nem befolyásolhatja ezeknek a partikuláris törvényeknek az érvényességét. Ebből csak annyi igaz, hogy addig, mig birodalmi törvény tiltja ki, addig az egész birodalomból ki vannak tiltva, mihelyt azonban a birodalmi törvény érvényen kivül helyeztetik, a partikuláris államok törvényei érvényen kivül helyezhetők, vagy sem, a partikuláris kormányok akarata szerint. De mihelyt a szövetségtanács a birodalmi törvény felfüggesztéséhez hozzájárul, a partikuláris kormányok is érvényen kivül fogják helyezni a partikuláris törvényeket. A czentrum ezért első sorban arra volt kénytelen törekedni, hogy a birodalmi törvény helyeztessék érvényen kivül. A jobboldalon kevesebben ültek mint a baloldalon, a czentrum a lengyel, welf és rajnamelléki képviselőkkel oly többséget képezett, hogy egyszeri felállás által is konstatálható volt. Most a dolog ép ugy áll, mint 1894. február 1-én. A szövetségtanácsnak kell döntenie. Vannak olyanok, a kik azt mondják, hogy ezt a javaslatot a birodalmi kormány cserébe adja az államfelforgatók ellen életbe léptetendő javaslatért, vagy pedig a flotta szaporitása érdekében. Vannak azonban, a kik azt hiszik, hogy a szövetségtanács most sem fog hozzájárulni.

Már régebb idő óta keringnek hirek arról, hogy *Sándor* szerb király és *Milán* közt a viszony elhidegült s ezeknek a hireknek még igazat látszott adni Milán hirtelen elutazása Párisba. Tény az, hogy az utóbbi időben Sándor király és atyja közt a jó viszony meglazult. A király még néhány hónappal ezelőtt is a legnagyobb odaadással csüngött atyján, csakis azt tette, amit atyja akart s annyira ment, hogy az anyját is egészen elhanyagolta. A legutóbbi időben, ugy látszik, a fiatal király közvetlen környezetében olyan befolyások kezdtek érvényesülni, akik elhitették vele, hogy Milán nem egyszer adott neki rossz tanácsokat. Ezt nem is lehet tagadni. Milán befolyásának tudandó be, hogy Risztics a dinasztia kipróbált hü embere, az ellenségek közé állott, s Riszticsnek nagy személyes párlja ezt Milánnak nem tudja megbocsátani. Midőn aztán Milán király arra a mindenesetre kellemetlen felfedezésre jutott, hogy a radikálisok, a kikkel Sándor király saját kivánatára összejátszott és a kikért ismételten exponálta magát, pénz dolgában ép oly kevéssé közelithetők meg, mint a «zsugori» Risztics, rábirta a fiát, hogy tőlük ugyanolyan, kevésbbé dicséretre méltó módon váljék meg. Október havában Milán ünnepélyesen megesketteti a királyt az alkotmányra, a melynek érvényben tartása érdekében az áprilisi államcsinyre határozta el magát, erőszakos eszközökkel vette kezébe az uralmat s nem sokkal azután egyszerüen felfüggesztette az alkotmányt. Igy történt aztán, hogy nehány hónap alatt az összes pártok elfordultak a királytól, mert belátták, hogy a király ki akarta őket játszani. Egyes pártvezérekkel és más kiváló férfiakkal szemben is ezt a taktikát követték.

Hihetetlen dolgokat igértek és nem adtak semmit. Ilyen módon most már oda jutottak, hogy senki sem bizik az udvarban. Nem lehet tehát csodálni, hogy a fiatal király néha kényelmetlenül érzi magát, ha mindezek eszébe jutnak. Ezekhez járultak az utóbbi időben még más kellemetlen tapasztalatok is. Nem mulik el nap, hogy az ex-király valami rendezetlen ügye ne jönne napfényre. A levelek, a melyek ennek folytán a fiatal királyhoz érkeznek, a mint mondják, néha nagyon különös fenyegetésekkel vannak tele.

VIDÉK.

* **Értekezlet Beniczky Ferencz főispánnál.** *Beniczky* Ferencz pestmegyei főispán lakásán, mint értesülünk, tegnap értekezlet volt, a melyen a meghivottak abban állapodtak meg, hogy a megüresedett pestmegyei alispáni állásra *Beniczky* Lajos megyei második aljegyzőt fogják jelölni. Gullner Gyula még az értekezlet előtt kijelentette, hogy a jelöltséget nem fogadja el s a másik két jelölt *Tahy* István első aljegyző és *Dessewffy* Emil főszolgabiró kisebbségben maradtak.

* **Nógrádmegye és a millennium.** Nógrádmegye képzőművészeti bizottsága néhány nappal ezelőtt ülést tartott, melyben elhatározták, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságának gyülése elé azt az inditványt fogja terjeszteni, hogy a millenniumra festesse meg Nógrádmegyének a törököktől való visszafoglalását 1593-ban. A bizottság az alispán inditványára elhatározta még azt is, hogy a vármegyének mindazon családjait, a melyeknek egyik-másik tagja az utolsó másfél században a megyénél magisztrátusi tisztséget viselt, hivják fel, hogy küldjék be czimereiket, mert azokat a vármegyeház restaurált vesztibüljének ablakaiban meg akarják örökiteni. Elhatározták továbbá, hogy miután a mult közgyülés kimondta, hogy Kossuth Lajos arczképe a vármegyeház nagyterme számára megfestessék, inditványozni fogják, hogy az 1848. évi arczkép festessék meg.

* **Békésmegye fölirata a belügyminiszterhez az alföldi munkáskérdés rendezése érdekében.** Békésmegye közigazgatási bizottsága, mint levelezőnk irja, feliratot intézett a belügyminiszterhez, hogy a munkásmozgalommal szemben teendő intézkedéseknél az egész országban egységes eljárást léptessen életbe. *Tallián* Béla főispán véleménye szerint a munkások gyülekezési joga csak akkor állitható vissza, ha a szükséges preventiv intézkedések a törvényhozás vagy a kormány által megtétettek.

UJDONSÁGOK.

— január 21.

— ***Személyi hirek.*** *Ottó* főherczeg tegnapelőtt Sopronból ezredszemlére Győrbe utazott. — *Fülöp* koburgi herczeg tegnap reggel Lembergből Bécsbe érkezett. — *Gaiffer* Ede, ujonnan kinevezett bécsi belga követségi titkár Brüsszelből Bécsbe érkezett. — *Lajos Viktor* főherczeg tegnap meglátogatta a bécsi akvarellfestők körét. — *Gizella* bajor herczegnő tegnap este Münchenből Bécsbe érkezett. — *Mária Lujza* bulgár fejedelemné tegnap reggel Velenczéből Bécsbe érkezett.

— ***A király elutazása.*** A király ma, vasárnap, este kilencz órakor külön udvari vonaton elutazott Budapestről. Kisérői közül *Pápay* osztályfőnök, *Marzsó* udvari titkár, a főudvarmesteri hivataltól *Loebenstein* kormánytanácsos már előre kijöttek és elhelyezkedtek az udvari vonaton. Fél órával indulás előtt megjelent *Ludwigh* Gyula a vasutak vezérigazgatója, *Beniczky* főispán, *Ráth* Károly főpolgármester és *Sélley* főkapitány, a kiket báró *Bánffy* Dezső kormányelnök vezetése alatt a minisztérium tagjai követtek, mindnyájan diszmagyarban és az udvari váróteremben foglaltak helyet. Öt perczczel kilencz óra előtt a pályaudvarról behangzó éljenzés jelentette, hogy a király megérkezett. Ő felsége a váróterembe lépett és ott cerclet tartott, a mig *Daróczy* állomásfőnök nem jelenté gróf *Paar* főhadsegédnek, hogy minden rendben van, mire a király kilépett a teremből és a hadsegédek és szárnysegédek sorai közt a kocsiba lépett. Pár másodpercz mulva kirobogott a 14 kocsiból álló külön vonat, a mely reggel 5 óra 40 perczkor érkezik meg Bécsbe. A vonatot Ludwigh elnök, Thaly üzletvezető, Tolnay és Löwinger főfelügyelők vezetik.

— ***Albrecht főherczeg állapota.*** *Albrecht* főherczeg állapotában — mint már megirtuk — örvendetes fordulat állott be. Mint a legutóbbi arcoi táviratok jelentik, a beteg főherczeg egészségi állapota már annyira javult, hogy részt vehetett környezetének az ebédjén és azt hiszik, ha a szép idő tovább is tart, a főherczeg pár nap mulva már teljesen egészséges lesz.

— **XIII. Leó pápa mint műkritikus.** A mult évi párisi «Salon»-ban nagy feltünést keltett Marguet de *Vasselot* franczia szobrásznak *XIII. Leó* pápát ábrázoló szoborműve. A remekül sikerült mellszobrot a mult évben elhunyt roueni érsek a pápának szánta **ajándékul s végakarata az volt, hogy a szobrász kérjen kihallgatást a pápánál s adja át neki az ajándékművet. Marguet de Vasselot a következőkben irja le a magánkihallgatást, a mely a pápa dolgozószobájában folyt le.**

Körülbelől két méternyire a zsöllyétől, a melyben XIII. Leó ült, egy asztalon állt szobrom.

— Ön sohsem látott engem ezelőtt, — szólt mosolygva a pápa — hogy tudta hát elkésziteni mellszobromat?

— Fényképek után és azoknak a birásaiból, a kiknek szerencséjük volt szentségedet közelről láthatni. Persze most már látom, hogy hiányosan informáltak.

— Ez igaz, barátom. Miután pedig most nálam van, nézzen meg kedve szerint.

A félhomályban, a mennyire lehet, iparkodtam az előttem mozdulatlanul, egyenesen ülő pápa arczvonásait emlékezetembe vésni. Ez alatt a pápa behatóan vizsgálta müvemet, majd a szobor vállaira mutatva igy szólt:

— Ön igazságtalan volt velem szemben; ennyire szükvállu még sem vagyok.

Azonnal láttam, hogy a megjegyzés teljesen igaz. Ellenben a pápának arra a kijelentésére, hogy a pápai jelvények hiányzanak és a soutane sem elég redőzött, bátorságot vettem megjegyezni, hogy nem külső, esetleges vonásokra ügyeltem az alakon, hanem az arcz, a szemek kifejezését akartam visszaadni. Szent Péter utódjának a tekintetét, korszakunk legnagyobb gondolkodójának a homlokát akartam élethiven visszaadni.

A pápa ugy látszik, meg volt elégedve szavaimmal és könyvtárába hitt be. Itt megmutatta márvány mellszobrát és a pápai jelvényekre mutatva, mondá: Igy szerettem volna az ön müvét is.

Nyiltan megmondtam, hogy e márványszobrot nem tartom remekmünek, csak egy ügyes mesterember munkájának. Én az arcz fönségét véstem kőbe, ez itt csak a ruha szépen omló redőit.

— Igaza van, — mondá ő szentsége — az ön szobra egészen más. A fej szép, nagyon szép, ne másitson rajta.

A kihallgatás ezzel véget ért. A pápa római gróffá nevezte ki a müvészt és uj mellszobor elkészitését bizta rá.

— **III. Sándor czár utolsó ajándéka.** Az elhunyt *III. Sándor* czár rendkivül gyöngéd és előzékeny férj volt, a ki nagyon tudott örülni annak, ha feleségét valami ajándékkal meglephette. Az elmult év őszén, a mikor a czár állapota látszólag javult, elment nejével, *Maria Feodorowna* czárnéval egyik ékszerkereskedésbe, hogy leendő menye, *Alix* hesszeni nagyherczegnő részére ajándékot vásároljon. A sok értékes ékszer között csakhamar meg is találták az alkalmi ajándékot, a czár megvette, de ugyanekkor a czárnénak nagyon megtetszett egy igen egyszerü, de izléses karperecz. A czár azonban nem akarta észrevenni a neje óhaját és kijelentette, hogy a nagyherczegnő részére már vásároltak, tehát egyéb ékszerre nincs szükség. Visszatértek tehát a palotába. Nehány nap mulva a czár állapota tetemesen rosszabbodott s a halál nemsokára elragadta III. Sándort az élők sorából. Utóda, *II. Miklós* czár trónra lépett s menyegzőjének napját az özvegy exczárné születése napjára, november 14-ére tüzte ki. A mig III. Sándor czár élt, szokása volt, hogy nejének születése napjára üde virágokból összeállitott csokrot vigyen a neje lakosztályába, nem feledkezve meg arról sem, hogy a csokor közepébe valami értékes ajándékot rejtsen el. Az özvegy czárné fájdalommal gondolt vissza azokra az időkre, mikor a férje minden évben meglepte a szokott csokorral és ajándékkal, most azonban férje elhalt s az exczárné fájdalmas emlékeket idézve föl lelkében, ment a mult ősz november 14-én a szobának abba a sarkába, a hol a csokor állani szokott. És ime! a csokor csakugyan ott volt, sőt — az exczárné nem akart hinni szemeinek — a csokorban volt is valami. Felbontja és benne találja azt az egyszerü karpereczet, a mely a menye részére történt ajándékvétel alkalmával annyira megtetszett. III. Sándor ugyanis titokban megvette a karpereczet s intézkedett, hogy az november 14-én a csokorral együtt ott legyen a neje szobájában. A czár meghalt, de utolsó ajándékát a czárné férje halála után is pontosan megkapta.

— **Öngyilkos önkéntes.** Lembergben tegnap óta egy önkéntes katona öngyilkossága tartja izgatottságban a kedélyeket. *Linie* Lajos, egy odavaló gazdag földbirtokos fia, kit az egész városban általánosan kedveltek rokonszenves modora miatt, e hó 17-én agyonlőtte magát. Még reggel vidáman beszélgetett szüleivel s jókedvüen ment a kaszárnyába, hol az napra volt tiszti vizsgája kitüzve. A vizsga azonban nem jól sikerült, Linie elégtelen osztályzatot kapott. E miatt az önérzetes fiatal ember, félve a második év szolgálatától is, annyira elkeseredett, hogy a kaszárnya egyik szobájába bezárkózva, revolverével agyonlőtte magát. Egy napi kinlódás után halt meg.

— **Celli államügyész meggyilkoltatása.** *Celli* milanói államügyésznek meggyilkolásáról, a melyről már megemlékeztünk, most a következő részleteket közlik. A mikor a gyilkos elegáns öltözetben bebocsáttatást kért az ajtónálló szolgától, ez gyanutlanul beengedte az ismeretlen embert, mert viselkedése után itélve, nem talált rajta semmi kivetni valót. Alig jutott azonban az ismeretlen az államügyész szobájába, a mikor hirtelen rárontott egy rejtve tartott tőrrel és azt markolatig az ügyész torkába döfte. A tompa zuhanásra a szolga figyelmes lett, betekintett s gyorsan átlátva a helyzetet, kiszaladt, becsapta az ajtót és addig tartotta és kiabált segély után, mig a rendőrök összeszaladtak s egyikük, revolvert szegezve előre, behatolt az előszobába. A gyilkos mikor a rendőr szinleg rálőtt, annyira megijedt, hogy eldobta magától a gyilkot és őrültnek tettetve magát napról, holdról és csillagokról kezdett mindenféle képtelenséget összehadarni. A kihallgatás alkalmával azonban kiderült, hogy az ismeretlen egy többször büntetett Realini nevü rabló, a ki csak nemrég szökött meg börtönéből. A meggyilkolt ügyész hetvenegy éves volt.

— **Költöző madarak a tengeren.** Tavaszszal és őszszel, a mikor a költöző madarak uj hazát keresnek, Közép-Európa nyugati partvidékein gyakran hosszantartó szélviharok dühöngenek, melyek a madarakat utjok irányából a nyilt tengerre verik ki. Ilyenkor a kimerült madarak egy-egy hajóra telepednek, mert sokkal gyöngébbek, hogysem a szél ellen tudnának röpülni. Egy német szakközlönyben erre vonatkozólag számos érdekes példát találunk. Igy egy ölyv, a széltől utjából eltéritve egy hajóra szállt le. Itt elfogták és néhány órai fogság után szabadon bocsátották. Alig telt el ujra nehány óra, az ölyv visszatért a hajóra: a szél ereje ellen még az ő hatalmas szárnyai is gyöngéknek bizonyultak. Érdekes, hogy az eltévedt madarak között a tulajdonképeni költözők vajmi kis számmal szerepelnek, a minek oka bizonyára bámulatos tájékozási képességükben rejlik. Annál csodálatosabb ez, mert a költöző madarak nem ritkán óriási utakat tesznek meg. Igy például a havai-i szigeteken minden év őszén oly vadkacsák jelennek meg, a melyek Észak-Amerika keleti partvidékeiről kerültek oda, tehát több mint 2000 tengeri mértföldet repültek át.

— **A Vénus csillag 1895-ben.** A szerelem istenasszonyának csillaga, a melynek fényes ragyogását eddig csak a hajnalban is ébren levők láthatták, a mai nappal először tünt fel ez évben, mint esti csillag. Bátoritó jel a farsangoló, bálozó fiatalok számára. Egész augusztus elejéig lesz látható a Vénus, mint esti csillag. Akkor egy időre a nap eltakarja előlünk s csak október közepén fog ujból előtünni. Az év végén ismét mint hajnali csillag fogja végnélküli pályáját futni. 1896. év február 1-én a Vénus és az oly ritkán látható *Merkur* egész közel jutnak egymás mellé az utóbbi tiz napig lesz látható.

— **Dankó püspök végrendelete.** Nagy meglepetést keltett Pozsonyban tegnap Dankó püspök végrendelete. A püspök-prépost halála napján örömmel emlegette mindenki, hogy a 200.000 forint értékü muzeum és könyvtár az elhunyt szülővárosának, Pozsonynak jut. Ezelőtt három héttel dr. *Gervay* Nándor és *Ludwig* János városi képviselők értekeztek is ez ügyben a püspökkel, aki azt kötötte ki feltételül, hogy a város alkalmas helyiségről gondoskodjék, melyben a *Dankó muzeumot* elhelyezni lehessen. Minthogy ez a két városi képviselő egyuttal a pozsonyi első takarékpénztár igazgatósági tagja: mindketten kötelezték magukat, hogy a takarékpénztár valamelyik házát adják majd a rendkivül értékes mügyüjtemény rendelkezésére. Dankó József legjobban szerette volna, ha a primási palotát rendezték volna be muzeumnak. Ez után a látogatás után mindenki biztosra vette, hogy a mükincsek Pozsonyban maradnak, s hogy azokat a város örökli. *Kumlik* Tivadar városi tanácsos arra kérte a püspököt, hogy végrendeletében is gondoskodjék nemes szándéka megvalósitásáról, de a mügyüjtő főpap mosolyogva válaszolt: «Oh, arra még ráérünk, nem akarok még meghalni!» Tegnap végre felbontották a járásbirósághoz áttett végrendeletet s a következők tüntek ki. Általános és főörököse a püspöknek *Rényi* Rezsőné, született *Dankó* Francziska asszony, a végrendelkező édeshuga. A pozsonyi és esztergomi iskolák, jótékony egyletek és kolostorok javára összesen 15.000 forintot hagyott a püspök. A gazdag könyvtár és muzeum hováforditásáról a külön kodicillus rendelkezik, mely 1892. május 31-én kelt. Eszerint a kéziratok és inkunabulák az esztergomi káptalannak jutnak. A hungarikák a pozsonyi prépostság könyvtáréi lesznek. A nem illusztrált theológiai munkákat az esztergomi szt.-István szeminárium könyvtára örökli. A püspök által kiadott müvek, továbbá az összes arany-, ezüst-, bronzérmek, valamint az összes jogtudományi könyveket dr. *Rényi* József, a püspök unokaöcscse kapja. *A többi összes mükincsek és könyvek tetszés szerint eladhatók!* Ha a budapesti szeminárium a becslési áron meg akarja vásárolni, akkor a vétel joga őt illeti. Egyes müvekre nézve még a következőket határozza a végrendelet: A Gasser bécsi szobrász által készitett Madonna, továbbá IX. Pius és Andrássy püspök arczképei a pozsonyi prépostság képtárában helyezendők el. Pozsony város muzeumának jutnak: Egy szekrény telve régiségekkel, a hálószobában elhelyezett régiségek és mütárgyak, régi kőszobrok, töredékek, régi gipszöntvények és a müvészi másolatok. A mi egyéb könyv és müemlék még van: az eladandó és a befolyó összeget a pozsonyi káptalan, mint külön alapitványt, a szegény plébánosok segélyezésére, azaz a kongrua javára kezelje. Végül a pozsonyi kath. legényegyletnek egy Hymnus tárgyaló munkájának megmaradt példányait hagyta a püspök s néhány gyürü- és keresztről intézkedik.

— **Az elszegényedés utján.** Kétszerte nehéz elviselni annak a sors csapásait, a ki azelőtt a kényelem puha ölelő karjai között gondtalanul élte napjait. Igy történt ez egy grófnéval és lányával, a kik teljesen elszegényedve, utóljára megszöktek az osztrák császárvárosból, hogy meneküljenek a hitelezők zaklatása elől. *Blanchard de Murat* grófné leányával évek előtt letelepedett Bécsben, a hol jó módban, nagy fényüzéssel éltek. Akkor a grófné özvegy volt s tulajdonképeni czélja az lett volna, hogy magára vonja valami gazdag arisztokrata figyelmét, a ki nőül veszi. A véletlen kedvezett. Blanchard de Murat, egy francziaországi dusgazdag férfiu nőül vette a grófnét és olyan kenyelemben tartotta, akkora fényüzést engedett meg neki, hogy az asszony és leánya teljesen megfeledkeztek arról, hogy jöhetne idő, a mikor a százezrek eltünnek és beallanak a megpróbáltatás nehéz napjai. Ugy is történt. A férj elhalt, a nőt és leányát pedig a férj rokonai és egy üzlettársa kijátszották. Amig lehetett, huzta-halasztotta a grófné a teljes elszegényedés napját, de egyszer csak elérkezett az a nap, mikor a fényes szalonokban étlen és szomjan ültek, remegve az adósok kegyetlen hadától. Ez se tartott sokáig. A hitelezők türelmetlenkedni kezdettek s a grófné és leánya a napokban eltüntek a császárvárosból, a hol annyi szép napot töltöttek fényben, pompában, jólétben.

— **A lepecsételt halott.** Furcsa eset foglalkoztatja pár nap óta Pozsony lakosságát. Mint nekünk irják, a napokban a város egyik ismert alakja, a ki valamikor kulcsár és pinczemester volt egy előkelő házban, a vendéglőben hirtelen rosszul lett. A törzsasztal tagjai bérkocsin szállitották haza az öreg urat, a kit gazdasszonya vett ápolás alá. De a beteg nem akart ágyba feküdni, hanem karosszékébe telepedett le s a gazdasszonyt elküldte. Éjjel utána nézett a gondoskodó asszony s látta, hogy az öreg ur alszik, de a mint rávilágitott a lámpával, megdöbbenve vette észre, hogy *halott ül a karosszékben.* Azonnal jelentést tett a rendőrségnél. A rendőrhivatalnokok jegyzőkönyvet vettek föl, az öreg urat halottnak deklarálták, s mert csinos vagyon maradt utána és örököse nincs — hivatalosan lepecsételték a szekrényeket és a lakást. A halottat persze ott hagyták a karosszékben. Három nap is elmult s az öreg ur még mindig ott ült. Végre megsokallotta a dolgot a gazdasszony s ujra elment a rendőrségre. Jelentését általános megdöbbenéssel fogadták, s azonnal intézkedtek, hogy a lepecsételt halottat azonnal eltemettessék.

— **Véres kard.** Kinos jelenet játszódott le néhány nap előtt egy bécsi étteremben. Egy ur, a ki egy nagyobb társaság körében ült, hangos szavakkal birálta az 1866-iki hadjárat eseményeit s különösen a «Hoch- und Deutschmeister» ezred magatartását itélte el. A megrovó megjegyzésekre hirtelen odalépett hozzá egy öreges ur, a ki kijelentette, hogy nyugalmazott tiszt s részt vett az 1866-iki hadjáratban. A megjegyzéseket igazságtalanoknak tartja és kéri, hogy vonja vissza. Ebből szóváltás támadt, aminek kihivás lett a vége. A megjegyzéseket tevő ur egy észak-német nyugalmazott katonatiszt volt, a ki a másnap megtörtént kardpárbajban sulyos sebet kapott.

— **Szomjazó város.** Szomoru állapotok uralkodnak jelenleg Porto-Maurizio-ban, Olaszországban. Minthogy a városi tanács megtagadta a vizvezeték társaságnak a hátralékos bérösszeg megfizetését, a társaság elzárátta a vizvezetéket és 15-én reggel a városka lakói arra ébredtek, hogy hiába forgatják a csapokat: viz nem jön és ezideig sem jött. A polgárság körében most nagy az elkeseredés a vizvezeték társaság iránt és attól tartanak, hogy ha a társaság még tovább is sztrájkol, az igazgatókat meglynchelik. Képzelhetni, hogy a lakosság között mekkora szomjuság uralkodik.

Rövid hirek. *Alsó-Lendván* Simon János utbiztos pillanatnyi elmezavarában a Mura folyóba ugrott. Holttestét még nem találták meg. — *Nagy-Kikindán* Velicskov Stéva 11 éves fiu egy szárazmalom kerekei közé bukott, a honnan csak összezuzott holttestét huzhatták ki. — *Moóron* Salamon Ferencz odavaló jómodu iparos sziven lőtte magát. Tettét meghalt neje után való bánatában követte el. — *Resiczán* a szécseni kőszénbányában Klein András bányászt egy lezuhant kosár összezuzta, két társát pedig sulyosan megsebesitette.

---

kávéfogyasztó állam; itt évenkint egy fejre $7\frac{1}{4}$ kiló kávé esik, de theát egy ember átlag már csak 40 dekát iszik. Nálunk, illetőleg Ausztria-Magyarországban egy fejre évenkint 9 gramm thea és 80 deka kávé esik; a monarkhia évenkint 35 millió kiló kávét fogyaszt el.

Az élelmiczikkek legfiatalabbja a kakaó. A theányát: a csokoládét rég ismerik, hanem az anyja, a kakaó, csak husz év óta terjedt el. A kakaó ugyanis a kakaófa gyümölcsmagjából készült por, mely füszerekkel s czukorral péppé gyurva s formákba préselve, adja a csokoládét. Már a XVI. század elején került Európába, de nem igen terjedt, talán mert sohasem volt megtiltva. Linné therbromának, isteni italnak nevezte el a benne foglalt anyag miatt.

A mióta a kakaó is élvezeti czikk lett, ezt is hamisitják, épen ugy, mint a csokoládét.

Az ugynevezett olajnélküli kakaó nem egyéb, mint oly kakaó, melynek kakaó vajanyagának felét elvonják. Ezt a nemes hamisitó urak ki is irják. De ezek a hamis-zuzáju emberek azt már nem szokták kiirni, hogy porrá őrölt kakaóhéjport is vegyitettek hozzá, pedig a kakaó legnagyobb része 10—15 százalék ily hamisitványt tartalmaz.

Hamisitják a kakaóport még pörkölt liszttel, czukorral, keményitővel és dextrinnel is. Ezek a hamisitványok, ha csak az olcsóbb fajok keverésére szolgálnának s ki is irnák, még csak megjárnák; hanem eltitkolják s igy az árat hamisitják tulajdonképen. De a legarczátlanabb hamisitás az ásványos porokkal történik.

Sajnos, mindeme hamisitványok kimutatását csakis a vegyész eszközölheti. Otthon csupán a hamu vizsgálata által győződhetünk meg. Ha ugyanis kakaóport elégetünk, 3—4% hamu keletkezzék; több hamu ásványos alkatrészek avagy kakaóhaj bizonyitéka.

Hogy a csokoládé sem ment a hamisitványoktól, az természetes. Sőt vannak oly csokoládék is, a melyeknek kákaóhoz egyáltalában nem is volt szerencséjük. A jó csokoládé csakis czukrot és kákaót tartalmaz csekély mennyiségü vaniliával. A mai csokoládé azonban minden kigondolható anyagot tartalmaz; liszt, bolus, czukor, faggyu, keményitő, okersárga és sok más anyag bőven van a finom csokoládéban, de a minek lenni kellene: kakaó, édes-kevés.

Ezeket az anyagokat a vegyész kimutatja, háziag itt csak arra lehet szoritkozni, hogy a csokoládét rágcsálva, a fogak között kemény részek válnak érezhetővé, vagy, hogy a csokoládé hamuja 2·5% legyen.

Mi e rengeteg élvezeti czikk meghamisitásával nem sokat törődünk. Németországban pályadijat tüztek ki erre s mi tétlen nézzük, hogy gyerekeink mint eszik a csokoládé vagy kakaó czége alatt azt a sok mindenféle hamisitást, mely egészségüket alááshatja.

A pénzhamisitó csak anyagilag kárositja az emberiséget, — az élelmi s élvezeti czikk hamisitója azonban kárositja a zsebet és az egészséget is. Talán jó volna a czikkek dobozaira is oda nyomatni, a mi a bankókon áll: «Ennek az élvezeti czikknek a hamisitását 3—5 évi börtönnel büntetik.»

Akkor talán megesik a csoda, hogy hozzá jutunk igazi kávéhoz vagy theához.

Vértess József.

Antimagnetikus órák. Az órások és a természettudósok jól tudják azt a tényt, a mi a nagy közönség előtt még jóformán teljesen ismeretlen, hogy az óráknak legnagyobb ellenségük a delejes erő, mely azok pontos mozgását zavarba hozza, mivel az óra legfinomabb eszközei rendesen aczélból vannak, melyre a delejnek különös hatása van. A tapasztalati életből elég legyen felemlitenünk, hogy a villamos kocsik vezetőinek s az uri nőknek zsebórái rendesen rosszul járnak, az előbbieké a villamáram gyakori hatása miatt, az utóbbiaké pedig azért, mert rendesen nagyon közel vannak az aczélrugókkal ellátott vállfüzőhöz. Az sem ritka dolog, hogy némely embernek testében is oly nagy a magnetikus erő, hogy órájának mulhatatlanul rövid idő mulva rosszul kell járnia, bár ugyanaz az óra más embernél egészen pontosan mutatja az időt. Még a legdrágább kronometer is csakhamar elromlik ily környezetben, de viszont könnyen megjavul magától, ha más emberhez jut. Igy gyakori dolog ennek következtében, hogy az órás nem hibás, ha a zsebóra esetleg rosszul jár, hanem gazdája s hogy a gondosan kijavitott óra is elromlik pár nap mulva magától, habár lényeges szerkezeti baja nincs. A közönséges életben mindez legföllebb apró kellemetlenségeket és bosszuságot okoz, de a tudományos világban, hol különösen az orvosi, technikai és csillagászati méréseknél az óra pontossága mulhatatlanul szükséges, már régen gondolkoznak azon, miként lehetne ezen a bajon segiteni. Igy jött létre az antimagnetikus órák eszméje, azaz olyan óráké, melyekben a rendes aczél helyett a delejességnek jobban ellenálló anyagot alkalmaznak. A finomabb órák szerkezete egész sereg apró szükséges részekből áll, melyek közül különösen a rugókat, kerekeket, mérleget késziti rendesen aczélból. A horganykerék és villa, valamint a biztositó korong és mérleg a leglényegesebb részek. Olcsóbb óráknál, ha azokat ellenállókul akarják késziteni, ezeket rézből és khinaezüstből állitják elő s csak a tengelyeket s némely más kevésbbé érzékeny részt aczélból. Finomabb óráknál a horgony aranyból, a horgonykerék rubinból s a rugó palladiumból készül. Különösen a főrugónak kell más anyagból lenni. A legczélszerübb anyag a rugó számára az aczél mellett a palladium. Csakhogy ez meglehetős drága. Egy kiló platina 600 arany 1500, a palladiumból azonban 6—7000 forintba kerül egy kiló s egyetlen rugó anyagja is legalább 5 forint áru. A palladium, mely a platinával együtt fordul elő, igen ritka ásvány, csak 1803-ban fedezték fel. E mellett még nagyon nehezen lehet vele bánni. Az antimagnetikus óráknál rendesen érczvegyüléket használnak, melyben 10 rész palladium, 30 rész arany, 20 rész ezüst és 40 rész réz van. Ujabban az aluminium is használatban van, valamint az iridium, mely azonban szintén drága s csak gyémánttal csiszolható. A palladium kétszer oly sulyos, mint az aczél, de nem oly sürü, nem rozsdásodik s az idő-változásoknak is képes ellenállani. Igen természetes, hogy antimagnetikus óra ennélfogva, ha jó, drága is. Ámde ez nem igen jöhet számitásba, mert különösen az elektrotechnikusoknak, kiknek munkaköre pedig mostanában folyvást tágul, elkerülhetetlenül szükségük van ily drága, ellenálló zsebórákra.

*

A tinta jegeczei. Ha tintát öntünk egy üveglemezre, megszáritjuk és elpárologtatjuk, nagyitó üveggel nézve jégkristályokhoz hasonló alakokat látunk. Magától értetődik, hogy a tintafajok különfélesége miatt ez az érdekes kisérlet nem mindenkor egyformán sikerül. Legszebben látható akkor, ha gubacsoldatból és vasvitriolból készült tinta áll rendelkezésünkre. A jegeczek igen változatos alakuak, fehér szinüek és főkép a mágnes vaskő és makrazit jegeczeire emlékeztetnek.

*

= **Munkásgyülések**
vasárnapon ismét hár
fővárosban. A gyülések
egyiken sem történt ne
A budapesti pasz
«agitáló bizottsága»
gyülést hivott egybe. A
zan lehettek együtt, a k
féle vendéglőben tartot
részéről *Tóth* Mihá
Schaffer Károly elnök
szólásra *Wottitz* Jaka
gásról s a szakma gaz
fejtette, hogy a pangá
kell keresni. A munka
zatják, készen kapják,
kások nagy része állás
csekélységénél fogva a
a munkabért lenyomj
hogy még a legszü
szerezni. Felhivja
Utána németül *Schva*
lemben. — A gyülé
bad szervezkedés vo
Wottitz Jakab szólt, a
ségét, ajánlja, hogy a
tására bizottságot v
beszélt németül, mire
lasztotta a végrehajtób
Schvarcz Izidort. Be
Ferenczet, Tóth Bálint
Samut.
A budapesti bádo
munkások vasárnap
gyülést az akáczfa-u
napirenden helyzetük tá
szal szemben való állás
ságát *Orendi* és *Pollá*
lyozva, hogy ezen csa
összetartanak és szerve
let visszautasitó válasz
hogy szakitsanak meg
tülettel és szervezkedj
ben *Stedri* Mór azt
kisértsék meg a békés
terekkel s erre hatalm
Csak azután lépjenek
egyezkedés nem siker
Stedri Mór inditványá
választottak még a 21
A budapesti aszt
levő «Örömvölgy»-káv
gyülésen, melyet *Sch*
megnyitott, mintegy 3
őrséget *Jeszenszky*
selte. Elsőnek *Szabó*
Stark Pál beszélt. M
fakadásokkal ecselte
Munkát nehezen kapn
kenyér nem elég arra,
felelően önmagukat
ahhoz meg épen ke
tehessenek valamit.
hosszasan szidalmazv
a munkások érdekét.
budapesti és vidéki
rozták, hogy a mun
egy napilapot indita
hogy ne csak erkölcs
nak oda, hogy ez a
elnök összetartásra b
gyülést feloszlatta.
= **Nagy szerenc**
a kőbányai «királyse
forró gőz *megölt ké*
összeégetett. A szere
irja: A maglódi-uton
egy kisegitő gépház,
Szombaton este tiz
jezték, *Nagy* Ferenc
fia föl akarták
szünetelést és ki
vattyugép kazánjáb
gőzt ugy kellett vol
nyilásu csaphoz hoz
s ezen bocsássák ki
nem tették, hanem
a gőz egyszerre öm
mennyiségben és er
és ugy összeégette
gépházban kivülök
számos is, ki cs
nekülni a forró
is azonban életves
szerencsétlenség hir
a vizsgálóbiró, a
azonnal kimentek a
fián már nem segit
bepólyázták és bev
hatóság képviselői
hogy ki az oka a
tották, hogy a fe
terheli, a ki a gép
ket, hanem csak
biróság a vizsgálat
= **Gazdátlan l**
két gazdátlan lovat
czal. Az egyik feke
G. K. betük vanna
= **Nemzetközi**
ria-utcza 27. sz. a.
téli kabátot akart
vel feltünt, az ott
sághoz. Kihallgatás
bát *Holzinger* G
riumban alkalmazo
előszobájából lopt
rég idő óta üzi s
kedősegéd és *Dre*
vatalnok társaival
bejárta s minden
= **A vigyázatl**
rik, a Duna-gőzha
mint az óbudai
menni, a parton e
hol nyomtalanul
meg s beszállito
zetbe.
= **Nagy ékszer**
éjjelen Bázelben t
kedésbe s onnan
lánczot, 10 darab
rüt elloptak. A ki
a ki az ékszereke
400 frt jutalomban
= **Önként jel**
25 éves levelező
önként jelentkeze
hogy a czég kárá
letartóztatták.
= **Elfogott b**
Csányi-utcza 3. s
törtek és a pénzt
A rendőrség kid
János 26 éves he
zsef 19 éves és
napszámosok köv
letartóztatta.

= **Munkásgyülések a fővárosban.** A tegnapi vasárnapon ismét három munkásgyülést tartottak a fővárosban. A gyülések egész rendben folytak le s egyiken sem történt nevezetesebb inczidens.

A budapesti paszományosok és gombkötők «agitáló bizottsága» vasárnap délelőtt fél 10 órára gyülést hivott egybe. A gyülést, melyen mintegy százan lehettek együtt, a király-utcza 77. sz. a. Woslfarth-féle vendéglőben tartották meg s azon a rendőrség részéről *Tóth* Mihály volt jelen. A gyülésen *Schaffer* Károly elnökölt, ki üdvözölvén szaktársait, szólásra *Wottitz* Jakabot hivta fel, aki a munkapangásról s a szakma gazdasági helyzetéről beszélt. Kifejtette, hogy a pangást a mai termelési rendszerben kell keresni. A munkaadók az anyagot külföldről hozatják, készen kapják, minek következtében a munkások nagy része állás nélkül van s igy a munkaerő csekélységénél fogva a munkaerő csekélységénél fogva a munkabért lenyomják. A keresmény oly csekély, hogy még a legszükségesebbet sem lehet beszerezni. Felhivja társait a szervezkedésre. — Utána németül *Schvarcz* Samu beszélt, ugyanily szellemben. — A gyülés második pontja a szabad szervezkedés volt. E ponthoz első sorban Wottitz Jakab szólt, aki fejtegetve annak nagy szükségét, ajánlja, hogy a szabad szervezkedés végrehajtására bizottságot válaszszanak. Utána Schvarcz beszélt németül, mire a gyülés egyhangulag megválasztotta a végrehajtóbizottságba: Schaffer Károlyt, Schvarcz Izidort, Benesovszky Henriket, Plébános Ferenczet, Tóth Bálintot, Wottitz Jakabot és Schvarcz Samut.

A budapesti bádogos és vizvezeték felszerelő munkások vasárnap dulelőtt kilencz órakor tartottak gyülést az akáczfa-utcza 23. sz. a. vendéglőben. A napirenden helyzetük tárgyalása és az ipartestületi válaszszal szemben való állásfoglalás volt. A helyzet sanyaruságát *Orendi* és *Pollák* munkások ecsetelték, hangsulyozva, hogy ezen csak ugy segithetnek, ha szorosan összetartanak és szervezkednek. *Kalt* Imre, az ipartestület visszautasitó válasza ellen kelt ki s azt inditványozta, hogy szakitsanak meg minden érintkezést az ipartestülettel és szervezkedjenek a sztrájkra. Ezzel szemben *Stedri* Mór azt inditványozza, hogy még egyszer kisértsék meg a békés uton való megegyezést a mesterekkel s erre hatalmazzák föl a 21-es bizottságot. Csak azután lépjenek a harcz terére, ha a békés egyezkedés nem sikerül. A gyülés óriási többséggel Stedri Mór inditványát fogadta el. Ezután öt tagot választottak még a 21-es bizottságba.

A budapesti asztalosmunkások a kálvária-téren levő «Örömvölgy»-kávéházban tartották gyülésüket. A gyülésen, melyet *Scherman* Márton elnök 10 órakor megnyitott, mintegy 300 munkás volt jelen. A rendőrséget *Jeszenszky* Gellért rendőrfogalmazó képviselte. Elsőnek *Szabó* Albert szólalt föl, utána röviden *Stark* Pál beszélt. Mindketten a már ismeretes kifakadásokkal ecsetelték az asztalos munkások sorsát. Munkát nehezen kapnak s a keservesen megszerzett kenyér nem elég arra, hogy emberi méltóságuknak megfelelően önmagukat és családjaikat fentartsák s ahhoz még épen kevés, hogy öreg napjaikra félre tehessenek valamit. *K. Szabó* József beszélt még, hosszasan szidalmazva a sajtót, mely nem karolja föl a munkások érdekét. Előadják, hogy épen ezért a budapesti és vidéki munkás szakegyesületek elhatározták, hogy a munkások érdekeinek támogatására egy napilapot inditanak meg. Kéri a szaktársakat, hogy ne csak erkölcsileg, hanem anyagilag is hassanak oda, hogy ez a terv megvalósulhasson. Végül az elnök összetartásra buzditotta a megjelenteket és a gyülést feloszlatta.

= **Nagy szerencsétlenség** történt szombat éjjel a kőbányai «királyserfőzdében». Egy kazánból kiömlő forró gőz *megölt két munkást* és egyet sulyosan összeégetett. A szerencsétlenségről tudósitónk ezeket irja: A maglódi-uton levő «királyserfőzde» telkén van egy kisegitő gépház, melyben a szivattyuzó gép áll. Szombaton este tiz óra után, mikor a munkát befejezték, *Nagy* Ferencz fütő és *József* nevü tizenöt éves fia föl akarták használni a vasárnapi munkaszünetelést és ki akarták ereszteni a gőzt a szivattyugép kazánjából, hogy kitisztitsák belülről. A gőzt ugy kellett volna kiereszteni, hogy a nagyobb nyilásu csaphoz hozzá illesszenek egy hosszabb csövet s ezen bocsássák ki a gőzt. Nagy és fia azonban ezt nem tették, hanem egyszerüen kinyitották a csapot s a gőz egyszerre ömlött ki a csapon, még pedig oly mennyiségben és erővel, hogy Nagyot és fiát elütötte és ugy összeégette mindakettőt, hogy meghaltak. A gépházban kivülök még ott volt Balázs János napszámos is, ki csak nagynehezen tudott kimenekülni a forró gőzből a gépház ablakán, igy is azonban életveszélyes sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség hirére az ügyeletes rendőrtisztviselő, a vizsgálóbiró, a rendőrorvos és ker. tiszti orvos azonnal kimentek a helyszinére. Nagy Ferenczen és fián már nem segithettek az orvosok, Balázst azonban bepólyázták és bevitték a Szent-István kórházba. A hatóság képviselői egyuttal helyszini szemlét tartottak, hogy ki az oka a szerencsétlenségnek és megállapitották, hogy a felelősség *Pucher* József épitészt terheli, a ki a géphez nem tartott szakértő embereket, hanem csak egy egyszerü tudatlan fütőt. A biróság a vizsgálatot folytatja.

= **Gazdátlan lovak.** A József-köruton ma reggel két gazdátlan lovat találtak, szerszámmal és pokróczczal. Az egyik fekete, a másik sötét pej. Mindkettőn G. K. betük vannak.

= **Nemzetközi kabáttolvajok.** *Titze* Albin Mária-utcza 27. sz. a. lakó gyógyszerészsegédet, ki egy téli kabátot akart elzálogositani s gyanus viselkedésével feltünt, az ott álló rendőr bekisérte a főkapitánysághoz. Kihallgatása folyamán bevallotta, hogy a kabát *Holzinger* Gusztáv kereskedelemügyi minisztériumban alkalmazott ajtónállóé és azt az államtitkár előszobájából lopta. Kiderült, hogy a kabátlopást már rég idő óta üzi s hogy *Kőrösi* Béla 18 éves kereskedősegéd és *Drechsler* Lipót 20 éves volt bankhivatalnok társaival *Európa összes nagyvárosait bejárta* s mindenütt kabáttolvajlásból élt.

= **A vigyázatlanság áldozata.** Báró Berg Henrik, a Duna-gőzhajózó társaság ellenőre, az éjjel, a mint az óbudai hajógyárban levő lakására akart menni, a parton elcsuszott és beleesett a Dunába, a hol nyomtalanul eltünt. Holttestét ma reggel találták meg s beszállitották a törvényszéki orvostani intézetbe.

= **Nagy ékszerrablás.** Január 9—10-ike közötti éjjelen Bázelben tolvajok törtek be egy ékszerkereskedésbe s onnan 5000 forint értékben 29 női arany lánczot, 10 darab oxidált ezüst lánczot, s több gyürüt elloptak. A ki a tolvajokat keriti kézre 100 frt, a ki az ékszereket is megkeriti s visszaszolgáltatja 400 frt jutalomban részesül.

= **Önként jelentkezett sikkasztó.** *Kordan* Emil 25 éves levelező a «Fairbanks» mérleggyárban, ma önként jelentkezett a főkapitányságnál és bevallotta, hogy a czég kárára 221 frtot elsikkasztott. Nyomban letartóztatták.

= **Elfogott betörők.** *Dužacsek* Károly hentesnek Csányi-utcza 3. számu üzletébe a mult hó 20-án betörtek és a pénztárt, valamint a raktárt kifosztották. A rendőrség kideritette, hogy a lopást *Ottmann* János 26 éves helynélküli mészárossegéd, *Teller* József 19 éves és *Nyirő* Lajos 20 éves rovott multu napszámosok követték el. A rendőrség mind a hármat letartóztatta.

Egy modern csodagyermek.

Cumberlandnak és gondolatolvasó kollegáinak nagy okuk van a napjainkban oly gyakori kifakadásra, hogy: «nincsenek többé gyermekek!» Olyan konkurrens fenyegeti őket, a ki még hatodik évét sem érte el, s a ki azok után itélve, a miket dr. *Quintard* felőle az angersi orvosok egyesületében elmondott, igaz csodadolgokat müvel a gondolatolvasás terén.

Élénk, vidám gyermek, pompás egészséggel megáldva s nyoma sincs benne korunk legelterjedtebb betegségének, az idegességnek. *X. Lajosnak* hivják. Ötödik életévétől kezdve épen ugy fejlődött, mint Riese Ádám és más mathematikai öröklött képességgel fölruházott csodagyermek.

Anyja egy izben az egyszeregyre akarta tanitani, s kitünt, hogy a kis Lajos régen tudja már.

Meglehetős bonyolódott számvetési feladatokat adtak neki és a gyermek *megoldotta, mielőtt a kérdést bevégezték volna.*

Ilyen feladat volt a következő:

Ha pénztárczámba 25 frankot és 50 centimes-ot teszek, 5 frank 40 centimes hijján háromszor annyi pénzem lesz, mint most van. Mennyi pénzem van tehát most?

A kicsiny minden hosszas gondolkodás nélkül felelt: 15 frank és 45 centimes.

Ilyen és ehhez hasonló feladatokat azonnal meg tud fejteni a kis gondolatolvasó.

Dr. Quintard megjegyzi, hogy a legnehezebb föladatokat, a melyek egész oldalakat vesznek igénybe mathematikai müvekben, a gyermek csodálatos gyorsasággal és könnyüséggel old meg. Apja gondosan megfigyelte a kicsit és észrevette, hogy alig figyel arra, a mit mondanak neki s mindig a kérdés bevégezte előtt felel. E mellett a gyermek anyjának mindig ott kellett lenni a kisérleteknél és a kérdéseknek megelőzőleg leirt, vagy nyomtatott megoldásait szeme előtt tartania. Máskülönben a gyermek hallgatott. Az apa ebből azt következtette, hogy kis fia tulajdonképen nem is számol, hanem kitalálja, vagy helyesebben szólva, *olvassa anyja gondolatait,*

Az apa ekkor egy vastag szótárt lapoztatott a gyermek anyjával és néhányszor megkérdeztette, melyik lapszám az, a melyre anyja néz. A gyermek *tizszer egymásután habozás nélkül helyesen felelt.* Ha anyja egy szóra helyezi ujját a könyvben, Lajos megmondja, micsoda szó az. Ha akármily mondatot irnak fel egy papirlapra, s az anya e lapra néz, a gyermek elmondja szóról szóra, a mi a papiron irva van. Ha anyja kártyákat vesz elő, a bébé habozás nélkül mondja meg, mi van kezében. *Eldugott tárgyakat,* föltéve, hogy anyja tudja, hova vannak eldugva, *azonnal megtalál.* Ha megkérdik tőle, mi van az anyja kezében tartott pénztárczában, pontosan föisorolja még a pénzdarabok évszámait is. Rendkivül furcsán, de ép oly kedvesen fordit minden idegen nyelvből, sőt latin talányokat is megold, *a nélkül, hogy valaha e nyelveket tanulta volna.*

Dr. Quintard hosszu értekezésben iparkodott a gyermek csodaképességeit megfejteni. Mindenekelőtt kijelenti, hogy az anya után való suggestióról szó sem lehet. Ellenkezőleg az anya maga is kerüli, hogy gyermekét befolyásolja. Ő maga foglalkozik nevelésével és nagy aggodalommal veszi észre, hogy a kicsi nem halad. Sem itélőképessége, sem emlékezőtehetsége nem fejlődik. Csak a *kitalálás müvészete* van meg benne. Az u. n. *mentalis suggestiót* s lehetetlennek találta a tudós orvos. Igy nevezik tudvalevőleg a suggestiónak azt a nemét, a melynél a kisérletező látszólag semmi külső befolyást nem gyakorol mediumára. Ez esetben — mint azt a franczia hypnotikus buvárlatok tanusitják — a suggerálónak nincs öntudatában, hogy suggestiót gyakorol. Ez egészen elesik a kis Lajossal és anyjával szemben. Sem a gyermek, sem anyja nem idegesek, már pedig azt a szuggeszczió-elméleteknek még a leglelkesedettebb hivei is elismerik, hogy a mental-szuggeszcziót csak rendkivül ideges természetü embereknél, és csak nagyon ritkán lehet észlelni.

A gyermek kitalálja anyja gondolatat, még ha az anya egyáltalában nem gondol is gyermekére, vagy behunyt szemmel, a kicsitől elfordulva áll. Ugylátszik, mint az anya gondolatai önkéntelenül visszatükröződnének a gyermek agyában.

Dr. Quintard az ismeretes, 1864 óta fennálló elméletet idézte érdekes bemutató felolvasásában. Ez elmélet lényegében a következő:

Miután az anyagi élet minden tüneménye hullámmozgáson alapul, feltehetjük, hogy vannak egyenlő mozgáserélyü agyvelők. Ha ez áll, akkor egyik agy a másikat hasonló rezgésbe tudja hozni és az agysejtek egyieőben hasonló benyomásokat fogadnak be. Egészen ugy van ez, mint két egymás mellett álló zongora egyenlően hangolt hurjai. Ha megütünk egy billenytüt, a másik zongora megfelelő hurja magától ad hangot. Az átvivő közeg a levegő. Persze itt önkéntelenül fölmerül a kérdés, hogy mi lehet a közvetitő anyag, az ut két hasonlóan hangolt agy közt, ha csakugyan van ilyen? A hipnotizmus «tudománya» rendelkezik elég «megoldással»: Mesmer-féle fluidum, ideges erő, sugárzó befolyás, stb. stb. — szavak puszta szavak, minden fogalom nélkül.

A kis csodagyermek anyja nagyon érdekes megfigyelést tett: a kicsi a leghosszabb tollba mondott levél, vagy bármi más leirásában egyetlen hibát sem tett, mig mellette ült, de mihelyt olasz falat tett kettőjök közé, az irás tele lett ortografiai és nyelvtani hibákkal. Az olasz falnak itt egészen olyan szerepet kellene tulajdonitanunk, mondá Quintard orvos, mint a lámpa ernyőjének: fölfogja az ideges hullámzásokat, mint az ernyő a fénysugarakat.

Az angersi orvosok mind meggyőződtek Quintard adatai valóságáról, ugy hogy azokban a legskeptikusabb ember sem kételkedhet. Hogy azonban mi a csodatünemény megoldása, azt egyáltalában nem tudjuk. X. Lajos esete tág tért nyit mindenféle kombinácziónak.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

Ingatlanok forgalma a fővárosban. A lefolyt héten a következő átiratások történtek: Schmiedt Sándor és társai X. ker. Felső-Rákoson fekvő telke 7593—98. sz. 19.551 frt 73 krért Tarnai Lipótra, Baáder Károlyné VI. ker. Nagy János-utcza 35. számu háza 4202/a sz. 38,000 forintért Fluss József és nejére, Rónai Tivadar VI. ker. Dávid-utcza 13. sz. házának egyrésze 3583 sz. 1200 frtért Reiser Béla ügyvédre, dr. Tschögl Vilmos és téstvére V. ker. bálvány-utcza 3. sz. házának $^1/_3$ része 702. sz. 140,000 forintért báró Puttwald Ottóné és társaira, Retter Gyula VI. ker. Dávid-utcza 15. számu háza 3584. sz. 90,000 forintért Kollár Dávidra, Lintz szül. Haslinger Anna VI. ker. Cserhát-utcza 25. sz. háza 4305/2. sz. 10,000 frtért Evva Lajosné sz. Rákosi Márthára, Belényi György és társai VII. ker. dohány-utcza 58. sz. háza 4875. sz. 15,000 frtért a bpesti egyesült lakatos, puskamüves ipartestület javára, Metzner Jánosné VII. ker. Wesselényi-utcza 22. sz. házának része 4958. sz. 960 frtért (árverés) Mesz Károlynéra, Drucker József X. ker. Óhegyen fekvő telke 7984—31. sz. 1962 frtért Eskulits György és nejére, Drucker József X. ker. Óhegyen fekvő telke 7985—20. sz. 1742 frt 92 krért Gratza Mihály és nejére, Dworzsák Ferenczné IX. ker. Viola-utcza 15. sz. háza felerésze 8853. sz. Dworzsák Ferenczre örökség, Freudenberger Károlyné IX. Ferencz-utcza 35. számu házának felerésze 8996. szám kiskoru Freudenberger Angelára örökség, gróf Bissingen Nippenburg Rezsőné IV. kerület Lipót-utcza 37. és Molnár-utcza 28. számu házai 81—82 szám 105.000 forintért Seefehlner József Lajos és nejére, Pollák Simon és Adolf VI. ker. lőportardülőn fekvő telke 1731/a. sz. 9943 frtért Kleindl Janos és nejére, özv. Martavusz Andrásné VIII. ker. Dugonics-utcza 15. számu háza 7141/a. Fürst Lajos és nejére, csere, Blankenburg Lipót és neje X. ker. kőbányai óhegyen fekvő telke 7899/d 6. sz. 4400 frtért Löb Károly Edére, Szabó Sándor és birtoktársai VII. ker. József-körut 49. sz. háza 5551. sz. 130.000 frtért Bekker Károlyra, Hatschek Sándor és neje VII. ker. városligeti fasorban fekvő telke 4209/b. sz. 24,100 frtért dr. Schwarcz Gusztáv egyetemi tanár és nejére, Fischer Vilmos VII. ker. dob-utcza 32. sz. házának őt illető részét 5172. sz. 2000 frtért Fischer Mórra, Fehér Ignácz és neje VIII. ker. József-utcza 71. sz. háza 6214. sz. 35.000 frtért Révay Bódog és kk. Jolánkára. Deák József IX. ker. Bokréta-utcza 21. sz. háza fele része 8910 frtért kk. Deák József és Auréliára, örökség, Keil Ferencz V. ker. Pannonia-utcza 8. sz. házának hagyatéki része 1240 frtért özv. Keil Ferenczné és gyermekeire, örökség, Nicholson W. Fülöp VI. ker. külső váczi-uton fekvő telke 2930 frt 34 krért Nicholson gépgyár részvénytársaságra, Feivel Lipót VI. ker. Alsó-Rákoson fekvő telke 1950—61—42. sz. 3564 frtért Czigler Géza épitészre.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A magyar néprajzi társaság** tegnap délelőtt gróf *Kun* Géza elnöklete alatt ülést tartott, a melyen nagyszámu s különösen nőkből álló hallgatóság jelent meg. Első sorban *Jankó* Jánosnak »Éjjeli halászat a Balatonon« czimü dolgozatát olvasta föl Vikár Béla titkár. Mióta — ugymond a szerző — a halászat jogát a bérlő vette át, a balatoni halászat ősi, eredeti jellege csaknem teljesen megszünt. A régi, klasszikus formáju halászeszközöket a keresetüktől elütött öreg halászok elrejtegették a bérlő elől s az eszközökkel együtt maguk a tősgyökeres halászok is elpusztulnak lassanként. Mert hiába próbálják meg a földmüvelést, nem boldogulnak az ismeretlen talajon. Annak a remek magyarzamatu halászati módnak, a melyet *Herman* Ottó ir le a nagy halászati müvében, ma már nyoma is csak alig van. A tihanyi apátság, a midőn a halászatot bérlőnek adta ki, megsemmisitette a balatoni halászat ősi jellegét és kiirtotta az eredeti, sehol párjukat nem található balatoni halászokat. *Jankó* azután érdekesen ir le egy éjjeli halászatot a Balatonon, a melyben még a régi módit követték a halászok. Nem győzi eléggé dicsérni az ebben résztvett férfiak kitartását, ügyességét, szép magaviseletét s fájdalommal emliti, hogy maholnap csak a modern sablon szerinti *halfogást* és nem *halászatot* lehet majd látni a Balatonon. A tetszéssel fogadott előadás után *Kolumbán* Samu tartott fölolvasást *a hunyadmegyei hosdátiakról.* Nagyon szomoru kép az, a mit erről föltárt. Az egykor magyar nép immár teljesen eloláhosodott s a vidéken csak a legöregebb emberek tudnak még magyarul; oláh lett a népviselet és az összes népszokásokba oláh elemek vegyültek. Csak az érzelemből maradt meg valami, a mi még magyar. Az ifju nemzedék, mintegy sejtelemszerüen érzi, hogy ő a nemesebb magyar fajhoz tartozik és ennek nem egyszer csöndes kifejezést is adnak. Hanem, ha védekezés még most sem történik, ez a halvány sugár is kivész a nép köztudatából. Végül *Thirring* Gusztávné ismertette a *hicuczeket és dalaikat.* Ennek az előadásnak főleg az adott érdekességet, hogy a dalokat — *Káldy* Gyula zongorakisérete mellett — Thirring Matild kisasszony elénekelte. A zajos tapsokkal fogadott előadások után — a társaság belsőbb ügyeire vonatkozó — választmányi ülés volt.

MULATSÁGOK.

— **Álarczos bál.** A vigadó termeiben tegnap este jól sikerült álarczos bál folyt le. Az álarczosok nagy számmal gyültek egybe, s ez alkalommal lehetett egy-két jobb izlésre való kosztümöt is látni. A tegnapi estén különben feltünő sok férfit is lehetett kosztümben látni, kiknek maszkja a nőkénél sokkal több szellemre és izlésre mutatott. A termek zsufolásig telve voltak, ugy annyira, hogy tánczról különösen éjfél előtt szó sem lehetett.

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Hidvégi gróf Nemes János,* tartalékos huszárhadnagy eljegyezte kőrösszeghi és adorjáni *Csáky Natália* grófnőt.

GYÁSZROVAT.

Horváth József békésvármegyei aljegyző, t. szolgabiró e hó 18-án 31 éves korában rövid szenvedés után meghalt. A megboldogult közbecsülésben állott és szeretetreméltó modora és munkássága folytán ugy tiszttársai, mint felebbvalói tisztelték és kedvelték. Halála általános részvétet keltett. Temetése tegnap ment végbe B.-Csabán s a szertartáson képviselve volt a vármegye, a b.-csabai főszolgabiróság és megjelent ott a város szine-java. Az elhunyt gyászravatalánál a lelkész megható imája és gyászbeszéde után *Fábry* Sándor, Békésvármegye alispánja emelkedett hangu beszédben bucsuszott el a halottól, kit megtört özvegy anyján kivül nagyszámu rokonság gyászol.

A Pappszász-család tragédiájának utolsó jelenete tegnap játszódott le a hevesi Szárazbeőn, a hol a család sirboltja van. A kettős koporsót a pár nap alatt teljesen megőszült családfő kisérte oda. A szertartást *Fekete* József református lelkész végezte, a ki megható beszédet mondott a sirbolt előtt. A temetésen volt *Kállay* Zoltán főispán, *Kovács* Kálmán főmérnök és *Beretvás* Endre, valámint a megye számos kitünősége.

Dr Bartsch Samu, a bajai magyar királyi állami tanitóképző intézet igazgatója, 49 éves korában meghalt Baján. Haláláról az intézet tanári kara külön gyászjelentést adott ki.

Terhes Pál rimaszombati ev. ref. lelkész, egyházi tanácsbiró, 51 éves korában meghalt Rimaszombaton.

Horváth József békésvármegyei aljegyző és t. szolgabiró e hó 17-én 38 éves korában meghalt Békés-Csabán. A korán elhunyt tehetséges tisztviselő halála általános részvétet keltett ugy a megyében, mint a városban, mert müveltsége, jelleme s tehetségei miatt általánosan kedvelték, becsülték.

A közönség köréből.

A Lédeczi Portland Cement-gyár, Lédecz

saját **központi irodáját Budapesten** már legközelebb megnyitja és felkéri t. üzletfeleit, hogy esetleges b. megbizásaikat további intézkedésig vagy közvetlenül a gyárhoz

Lédeczi Portland Czement-gyár Lédecz

(Vágvölgy) vagy a gyár tulajdonosához

Lédeczi Schenk Adolf urhoz

BÉCS (I. Elisabethstrasse 14)

ntézni sziveskedjenek. 22404

Természetes szénsavdús savanyúvíz a mohai

ÁGNES

forrás. Legjobb asztali és üditőital. Kitünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Járvány idején präservativ gyógyszernek bizonyult.

Szétküldése Édeskuty L. udvari szállító által Budapest.

Kapható mindenütt.

TÁVIRATOK.

Berlin, jan. 20. A mai rendünnepélynél *Radowitz* madridi nagykövet a veres sasrend nagykeresztjét kapta a cserlombbal, a kardokkal és gyürükkel, dr *Kopp* és *Kremnitz* bibornokok pedig az első osztályu koronarendet kapták.

Marseille, jan. 20. Le Myre de Villers *Tamatavéből* ide érkezett. Mint a «Le courrier de Madagascar» jelenti, a madagaszkári miniszterelnök rábeszélése következtében Tananarivoban és az ország belső részeiben maradt idegen gyarmatosok *nincsenek többé biztonságban.* A gyarmatosok nagy része Tamatavéba érkezik.

Pétervár, jan. 20. A hivatalos lap közli *Lobanov* herczegnek berlini nagykövetté való kineveztetését.

Athén, jan. 20. Ma délután a Mars-mezőn két ellentétes irányu meetinget tartottak. A kormánypárt által organizált meeting határozatot hozott a fogyasztási adó megszüntetését illetőleg, mig az ellenzék által rendezett meeting az uj adók ellen protestált, melyek a megszüntetendő fogyasztási adók helyébe lépnének. A meetingek befejezése előtt a trónörökös kiséretével együtt megjelent a Mars-mezőn. A néptömeg óvácziókban részesitette a trónörököst, kinek több kérvényt nyujtottak át. Daczára a nagy élénkségnek, a rendet sehol sem zavarták meg.

Lissabon, jan. 20. Nagy esőzések következtében a vidéken áradások voltak, melyek jelentékeny kárt okoztak. A Tajo vizállása magasabb, mint 1876-ban.

Massauah, jan. 20. *Baratieri* bibornok Saganeitibe érkezett és csapatainak nagy részével ma Asmesba megy. Altaraban nyugalom van.

A franczia uj miniszterium.

Páris, jan. 20. Bourgeois ma folytatta értekezleteit a politikai személyiségekkel és holnap reggel 9 órakor jelentést fog tenni a köztársaság elnöknek fáradozásai eredményéről. A két nap óta az Elyséebe érkezett üdvözlő sürgönyök száma meghaladja a *hatszázat.* Bourgeois ma reggel Hanoteaux-val, Poincaréval és Leugnes-sel értekezett, a kiknek a közremüködésére nagy sulyt helyez a kabinetalakitásnál. Bourgeois e személyiségekkel megbeszélte az általános politika alapelveit, melyet az uj kabinet követni fog. Ha megegyezés nem jön létre, Bourgeois határozott pártismeretü kabinetet fog alakitani.

Páris január 20. Az uj kabinet valószinüleg a következőképen fog megalakulni: Miniszterelnök és belügyminiszter *Bourgeois,* hadügyminiszter *Cavaignac,* tengerészeti miniszter *Humann* tengernagy, kereskedelmi miniszter *Doumer,* közmunkaminiszter *Peytral,* igazságügyminiszter *Jullien,* földmivelési miniszter *Verninac,* közoktatásügyi miniszter *Leygues,* pénzügyminiszter *Poincare* és külügyminiszter *Hanotaux. Deleussé*-t mindenképen arra akarják bizni, hogy át-t vegye a gyarmatügyi tárczát.

Páris, január 21. *Poincaré* a pénzügyi tárczá vonakodik megtartani, de valószinüleg hajlandó lesz egy másik tárczát átvenni.

Háboru Japán és Khina közt.

London, jan. 20. Mint a Reuter-ügynökségnek Shanghaiból jelentik, a japáni hajóraj, mely tegnap Tang-Tsu-Fu városát bombázta, az ágyuzást jelenleg folytatja. A »Daphne« nevü angol és a «Yorkstown» nevü amerikai czirkáló hajók a közelben vannak.

London, jan. 20. A Reiter-ügynökségnek jelentik Hirosimából: Nodzu tábornok részleteket táviratozott a khinaiaknak szenvedett vereségéről e hó 17-én Hai-Tsengnél. Ezen távirat szerint az ellenség reggel 8 órakor három oldalról és pedig Liao-Yang, Pulangton és New-Chisang felől kezdett előnyomulni. Délben a khinaiak arczvonalukat 5 mértföldnyire kiterjesztették ama szándékukkal, hogy a japánok szárnycsapatait áttörjék és ezen formáczióban előrevonultak a japán csapatok arczvonalától 1 méternyire. A Hai-Cseng északi részén lévő sereg harmadik diviziója az ellenséget négy óráig sakkban tartotta. Ekkor megtámadták a khinaiak jobb szárnyát és széjjelverték azt. 6 órakor a kinaiak nagy része északnyugati irányban visszavonult, a többi pedig New-Chwang irányában. A japánok hét ágyut és nagyszámu hadi készletet ejtettek zsákmányul.

KÖZGAZDASÁG.

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

— **Fotografiák a millennáris kiállitáson.** *Vágó* Bertalan, magyar államvasuti tisztviselő, ki igen jeles amatőr-fotografus, még a mult év elején megbizást kapott *Lukács* Béla volt kereskedelmi minisztertől, hogy az ország különböző vidékein, főleg pedig az államvasutak mentén, meg a magyar fürdőkben és nevezetesebb kirándulási helyeken a kiállitás számára fotografiai fölvételeket készitsen. Vágó a mult nyáron és az őszi időszak folyamán be is járta az ország nagy részét, s több mint 1500 fölvételt csinált. E fölvételekben szemlélhetővé teszi az ország legszebb vidékeit, továbbá a különböző vidékek népviseleteit, ez utóbbiakat szerfölött ügyesen alkotott csoportképekben. — Vágó eddigelé körülbelül hatszáz fotografiát dolgozott ki, a többit a téli időszak alatt végzi be. A millennáris kiállitásnak kétségtelenül egyik érdekes látnivalóját fogják alkotni ezek a csoportokban osztandó fotografiák, melyek ugyszólván az egész ország tájképeiről és népviseleteiről nyujtanak élvezettel átnézhető képet. Ezenkivül Vágó külön fényképcsoportot készit a magyarországi vasuti müvekről. E csoport főleg tanulmányozás szempontjából lesz érdekes és tulajdonképpen e czélra készül is. Alkalmunk volt látni a Vágó ur gyüjteményének eddig elkészült részét s bizvást mondhatjuk, hogy az teljesen megfelel az igényeknek. A fotografiák ily kiállitása Lukács Béla kereskedelmi miniszternek eszméje volt, s Lukács Béla szives készséggel támogatta Vágót nehéz feladatának a teljesit sében. Remélhetőleg a millennáris kiállitás országos bizottságának az élére álló uj miniszter is méltányolni fogja ezt az ideát, annyival inkább, mert annak a megvalósitása aránylag nem nagy áldozatokba kerül, s mert az ország egy részében a fölvételek csak ezután eszközlendők. A magyar államvasutak elnöksége a saját hatáskörében alkalmasint ezután is elősegiti az ügyet. Vágó Bertalan az Abazzia és Fiume környékét, továbbá a horvátországi tavak vidékét feltüntető fényképeit megküldte Stefánia özvegy trónörökösnének, meg József főherczegnek. Ugy az özvegy trónörökösné, mint a főherczeg igen kegyesen fogadták a küldeményt, sőt udvarmestereik révén igen szives köszönetet fejeztettek ki Vágónak.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ERTÉKTŐZSDE.

— Január 21. —

Értéktőzsde.

A tegnapi vasárnapi magánforgalomban a spekuláczió a nemzetközi értékekben tovább realizált s a kezdetben emelkedésnek indult árfolyamok csakhamar ismét hanyatló áramlatot követtek. A magyar bankok s főleg a jelzáloghitelbank s a rimamurányi vasmü azonban helyi számlára tulnyomólag kerestettek s ellentétben a vezető értékek ármozgásával kisebb árelőnyt értek el. — Köttettek: Osztrák hitelrészvény 409.50—411.25-ig, magyar hitelbank 502.25—503-ig, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 309.50—310 ig, magyar jelzálog-hitelbank II. kib. 293.75—295-ig, osztrák-magyar államvasut 397—398-ig, rima-murányi vasmü 283.25—285-ig.

Végül maradtak: Osztrák hitelrészvény 409.80—409.90, magyar hitelbank 502.25—502.50, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 309.50—309.75, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 294.75—295, osztrák-magyar államvasut 397.25—397.50, rimamurányi vasmü 285—285.25.

GAZDASÁGI KÖZLEMENYEK.

* **Az országos magyar gazdasági egyesület** *igazgatóválasztmánya* e hó 19-én délután 4 órakor a Köztelken ülést tartott. Az ülésen résztvettek: gróf *Dessewffy* Aurél elnöklete alatt gróf *Andrássy* Aladár és *Bujanovich* Sándor alelnökök, gróf *Széchenyi* Pál, gr. *Andrássy* Sándor, *Kostyán* Ferencz, *Gaál* Jenő, *Bernát* István, *Reusz* Henrik, *Hagara* Viktor, *Galgóczy* Károly, *Karsai* Albert stb. A választmányi ülés őszinte részvéttel értesült *Földváry* Mihály alapitó és választmányi tag elhunytáról s elhatározta, hogy özvegyéhez részvétiratot intéz s életrajzát az egyesület évkönyvében közli s egyuttal helyeslőleg veszi az elnökség azon intézkedését, hogy az elhunyt ravatalára az egyesület nevében koszorut helyezett. Az elnökválasztó közgyülés lezajlása óta a gazdaközönségben fokozott az érdeklődés az egyesület müködése iránt, a mi a tagoknak nagy számban való szaporodásában nyilvánul. Igy az igazgató-választmányi ülésen 183 földbirtokos és gazdatiszt jelentkezett tagul, a kiket a választmány örömmel vett fel az egyesület kebelébe. Felolvastatott *Perczel* Dezső belügyminiszter levele is, a ki miniszterré való kineveztetésére hivatkozva az egyesületnél viselt bizottsági tagságokról is lemondott; — a választmány tudomásul veszi a bizottsági tagságokról való lemondását s egyuttal elhatározta, hogy feliratilag örömét fejezi ki az egyesület e kiváló tagjának belügyminiszterré való kinevezése fölött.

Az ekként megüresedett tenyészállatvásár r. bizottsági tagsági helyére *Mádi Kovács* Lászlót, a III. országos gazdasági kongresszust rendező bizottságba *Galgóczy* Károlyt, a gazd. egyletek ezredéves kiállitását rendező bizottságába *Sommssich* Andort küldi ki a választmány. A *Mauthner* Ödön magkereskedő által növénytermelési czélokra felajánlott 100 arany frankot a választmány a földmivelési és növénytermelési szakosztályhoz utalja felhasználás végett. — A gróf *Csáky* Petronella-féle gazdasági tanintézeti ösztöndijakra az alapitvány gondozóinak kinevezésére a következő pályázókat jelölik: *Keszler* István kassai tanintézeti, *László* Hugó, *Sarlay* Béla, *Beszterczei* Gábor és *Pál* Sándor gazdasági tanintézeti hallgatókat. Tudomásul veszi a választmány a számvizsgáló bizottság ama jelentését, hogy a pénztárt január 2-dikán megvizsgálta és azt rendben találta. A választmány ezután az egyes szakosztályok javaslataival foglalkozott, a melyek közül kiemelendő a lótenyésztési szakosztálynak ama inditványa, hogy az állami ménesekből kikerülő kanczaanyag eladásánál is a kisbéri feltételek legyenek irányadók, hogy ez által e kiváló tenyészanyagnak az országból való kivitelét lehetőleg megnehezitsük. A választmányi ülés tárgysorozatát az előhaladott idő miatt ki nem merithetvén, az ülést megszakitja.

NAPIREND: január 21-én.

Naptár: Hétfa, január 21. — Róm. kath.: Ágnes. — Prot. Agnes. — Görög orosz: (január 9.) Polienkt. — Zsidó: Tebeth 25. — Nap kél: 7 óra 22 perczkor, nyugszik: 4 óra 30 perczkor. — Hold kél: 4 óra 24 perczkor reggel, nyugszik: 12 órakor délben.

Pestvármegye közgyülése d. e. 10 órakor a megyei székház disztermében.

A magy. tud. akadémia III. osztályának ülése délután 5 órakor.

A főváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.

Sauer Emil hangversenye a vigadóban esti fél 8 órakor.

Jogász-tánczestély a VI—VII. kerületi kör helyiségeiben.

Legyező-kiállitás a Dréher-féle palotában (Kossuth Lajos-utcza) megtekinthető dijtalanul egész nap.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHAZ.

Bérletszünet 1. szám.
Budapest, január 21 én.
Népszerü előadásul:
Leszállitott helyárak mellett.

Az eladott menyasszony.

Vig dalmü 3 felv. Zenéjét szerzé Smetana F. Szövegét irta Sabina K. Forditotta id. Ábrányi Kornél.

Személyek:

Krusina	Várady
Katinka	Hilgermann L.
Mari	Ábrányiné
Micha	Ney B.
Ágnes	Koncsek V.
Venczel	Dalnoki
Hans	Arányi
Kezal	Szendrői
Ugri	Kiss
Esmeralda	Gábos N.
Muff	Kósa
1-ső pórnő	Bekéné I.
2-ik »	Csányiné I.
Egy pór	Bodor
Egy bohócz	Vincze
Egy gyermek	Revere Gy.
Fenissa	Maróthy M.
Carlos	Mihályfi
Bearne hrge	Horváth
Don Gaston	Pálfi
Polila	Császár
Laura	Nagy Ibolya

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Evi b. 17. sz. H. b 17. sz.
Budapest, január 21-én.

Közönyt közönynyel.

Vigj. 3 felv. Irta Moreto. Spanyolból forditotta Győry V. Zenéjét irta Nikolics S.

Személyek:

Barcelona grófja	Egressy
Diana	P. Márkus E.
Cinthia	Tolnainé

Kezdete 7 órakor.

NEPSZINHAZ.

Budapest, január 21-én.

A papa felesége.

Vigjáték dalokkal 3 felvonásban. Irták A. Hennequin és A. Millaud. Forditotta Follinus Aurél. Zenéjét szerzette Hervé.

Florestan	Szirmai
Aristides	Szirmai
Anna	Küry Klára
Dr. Bodin	Szabó A.
Cornaró	Ráthonyi
Coralie	P. Lukács J.
Lucienne	Bárdi Gazsi
Gabrielle	Gazsi M.
Georgette	Vidorné
Pauline	Palágyi G.
Tobiás	Tollagi
Paccaud	Ujvári
Jaquinetta	Gyöngyösi I.
Toinon	Vedress G.
Marietta	Dömötör E.
Egy parasztfiu	Rip Lili
Jean	Tirnovai
Szakács	Kocsis
Portás	Izsó

Kezdete 7 órakor.

VARSZINHAZ.

Budapest, január 21 én.
A szinház zárva.

Szinházi játékrendek.

A nemzeti szinház játékrendje: *Kedden*, jan. 22-én: Válás után. Évi bérlet 18. szám. Havi bérlet 18. szám — *Szerdán*, jan. 23-án: Buborékok. Évi bérlet 19 szám. Havi bérlet 19. szám. — *Csütörtökön*, jan 24-én: Faust. Évi bérlet 20. szám. Havi bérlet 20. szám. — *Pénteken*, jan 25-én: Dora. Évi bérlet 20. Havi bérlet 20. szám. — *Szombaton*, jan. 26-án: Rafael Évi bérlet 22. szám. Havi bérlet 22. szám. — *Vasárnap*, jan. 27-én: Rosenkranz és Güldenstern. V. bérletszünet.

A magyar kir. operaház játékrendje: *Kedden*, jan. 22-én: Zsidónő. Évi bérlet 14. szám. Havi bérlet 14. Rendes helyárak. — *Szerdán*, jan. 23-án nincs előadás. — (A várszinházban: Faust.) *Csütörtökön*, jan. 24-én: Álarcos bál. Évi bérlet 15. szám. Havi bérlet 15. szám. Rendes helyárak. — *Pénteken* jan. 25-én nincs előadás. — *Szombaton*, jan. 26-án: Don Juan. Évi bérlet 16. szám. Havi bérlet 16. szám. Rendes helyárak. — *Vasárnap* jan. 27-én: A cremonai hegedűs. Bajazzók. Bérletszünet 2. szám. Rendes helyárak.

A népszinház játékrendje: *Kedden*, jan. 22-én: Szókimondó asszonyság. — *Szerdán*, jan. 23-án: A papa felesége. — *Csütörtökön*, jan. 24-én: Szókimondó asszonyság. — *Pénteken*, jan. 25-én: A papa felesége. — *Szombaton*, jan. 26-án Kis fiu 1-ször. — *Vasárnap*, jan. 27-én, délután: A tót leány, este: Kis fiu, 2-szor. —

FOLIES CAPRICE

UJ! Ma EREDETI!

„A két koczavadász“

irta Leitner H. Zenéjét szerzette Kmoch A.

Ezt megelözi

Rosenkranz Mundy a nászuton.

Aimée de Laneige

franczia excentric énekesnő fellépése.

Házilag kezelt vendéglő. Villamos világitás.

Tisztelettel

Leitner H.

ETABLISSEMENT 8822

IMPÉRIÁL

Váczi-körut 48. sz. Rendező: **Rück N.**

Karmester: **Rosenzweig Hermann.**

Ma:

BAJAZZÓ.

Parodia, irták **Stark Pál és Fischer Mór**, zenéjét szerzette **Rosenzweig Hermann.**

Dallio, utazó müvész-társaság igazgatója .. .. Rück Nándor
Neddy-Colombine .. .. .. Kralik Anna
Monio) .. .. .. Grossmann J.
Creppo) bohóczok .. .. .. Skok Emil
Stryno) .. .. .. Ferry Mizzi
Tom .. .. .. Kohler Lajos
Longinus, indiai büvész .. .. .. Fleischmann
Jano, paraszt .. .. .. Herz Miksa

Müvészek, müvésznők, nép.

BÁNFFY MARISKA

kitünő magyar énekesnő fellépte.

Vendégjegyek érvényesek.

Pénteken, január 25-én **Rück Nándor** jeles komikus **jutalomjátéka.**

Nappali pénztár: **Rotter Teréz** szivartőzsde «Hotel Paris» VI., váczi-körut 25. szám.

Somossy-Mulató

Nagymező-utcza 17. szám.

431. telefon. Iroda: Mozsár-utcza 5. sz. 431. telefon.

Igazgató-tulajdonos: **SOMOSSY KÁROLY.**

JEAN ROLLON

hires athleta mestere és

Mulambark arab csapatja

föllépésével.

Előkészületben:

„Kankán a törvény előtt“.

Uj ballet.

Január 31-én:

Jelmezestély és álarczos-bál

a

„Fővárosi gyermekmenhely“ javára.

Előadások után a kávéházi téli kertben herczeg Eszterházy Pál udvari zenekara játszik MUNCZY LAJOS vezetése alatt. 21846

SCHÖN J.

Nemzeti kávéháza.

Váczi-körut 45. szám.

Ma fellép a:

Bécsi különlegességi társulat

Schenk Márton

müvészeti igazgató vezetése alatt.

Előadásra kerül:

2 rendkivül mulatságos komédia.

„Nemzetközi kávéház“

Király-utcza 35—37. szám alatt.

Ma és mindennap

nagy hangverseny

az ujonnan szervezett **I-sö nemzetközi hangverseny-zenekar** által **SCHORR OSZKÁR** karnagy vezetése alatt.

Szabad bemenet. **Közönséges árak**

Tisztelettel *Berger és Stern* kávésok.

21832

WALTER B.

kávéháza

VIII., József-körut 29. sz.

Naponta zene-hangverseny

22028 a hires

Rácz Laczi

vezetése alatt, a ki az **öreg Rácz Palinak 36. fia.**

HUNGÁRIA SZÁLLODA 20803 Ma este az étteremben **Balogh Károly** ismert s kedvelt zenekarajátszik **Kezdete 8 órakor.**

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrény gyári raktár **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 21479

Városmajor-utczában

tiz telek és egy ház eladó. Bövebbet a kiadóban. 22036

Angol finishing governess, kitünő franczia, ének és zeneismeretekkel, ki főuri családokban müködött, vidéki állást óhajt. **Nursery governess** francziával kisebb gyermekek mellett kiván alkalmaztatni, **franczia tanitónő,** genfi születésü nagyobb leányoknál keres állást. Továbbá **északnémet gyermekkertésznők** kitünő ajánlatokkal alkalmazást óhajtanak **Gerson Anna** asszony által **Budapest, Andrássy-ut 21. félemelet.** 22060

Szabadalmakat

uj találmányokra eszközöl

RÉTHY JÁNOS

nemzetközi szabadalmi irodája 21693

BUDAPEST,

Erzsébet-körut 2.

Kerepesi-ut sarkán a népszinház mellett.

Ne vásároljon

vetőmagot

mig

Haldek

magkereskedéséből(**Budapest, Károly-körut 9. szám**) árjegyzéket nem kér. 22024

A Dunántul

egyik nagyobb városában egy régi hirneves könyvnyomda, könyvkötészettel kész nyomtatvány, papir és irodaszerek-raktárral egybekötve szabad kézből eladó. Czim a kiadóhivatalban. Közvetitők kizárva. 1288

GUMMI

Valódi párisi különlegességek F. Bergue and fils párisi gyárából. Gummi és halhólyag jótállás mellett tuczatja 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt. Capottes americans tuczatja 3, 4, 5 frt; gyüjtemény uraknak 3—10 frtig. Eredeti pessarium oclusivum Menzinga tanár szerint 1.80—5 frtig **Ujdonság!** Minden hölgynek nélkülözhetetlen «Diana-öv» 2.50—5 frtig. Betegápolási czikkek gyári árakon. 10 frtnyi megrendelésnél 10% árkedvezmény Megrendelés pontosan és discréten eszközöltetik

KELETI J.

csász. és királyi szab. sérvkötő gyártója **Budapest, IV. ker., Koronaherczeg-utcza 17.** Árjegyzék ingyen és bérmentve

Közegészségügyi hatóság által megvizsgálva.

„Venus crême“ bőr-konzerváló szer. kitünő, **teljesen ártalmatlan** cosmeticum, kiváltképen hasznos a bőr **zsirfénye** és **érdessége** ellen; **a bört vakitó fehérré varázsolja,** a ránczok és redők képződését megakadályozza és megóvja az arczszin fiatalos frisseségét. A **„Venus crême“** nem tartalmaz semmi **zsirnemü anyagot,** ezért soha nem avasodik s az év és nap bármely szakában minden ártalom nélkül alkalmazható. A t. közönséget saját érdekében kérjük, hogy **az itt levő védjegyre szigorúan ügyeljen.** Ára 2 frt.

„Eugenie“ folyópép mirtus-virágokból, az arcz-szin szépitésére s a virágzó, üde arcz-szin állandó megőrzésére. Ugy az arcznak és nyaknak, mint a kéznek és karoknak gyönyörü lágyságot és márványszerü tisztaságot kölcsönöz; a bőr minden **érdességét** és foltosságát megszünteti. Ára 2 frt.

„Eugenie“ vörös folyékony arczkenőcs teljesen ártalmatlan. Az ajknak, arcznak és füleknek szép **természetes** rózsaszint kölcsönöz; villamos fény mellett is természetes szinben tünik fel s **3 napig** is tapadva marad a bőrön. Ára 1 frt 50 kr.

„Eugenie hintőpor“ fehér, rózsaszin és crême-szinben, **tartósan és észrevétlenül tapad, s a bőrnek természetes lágyságot és üdeséget kölcsönöz.** Ára 1 frt 20 kr. **Pamacscsal együtt 1 frt 50 kr.**

„Trixogen“ kitünő hajnövesztő szer; erősiti a hajgyökereket s teljesen megakadályozza a korpa képződést. Ára 1 frt 60 kr.

„Nigritine végétale“ hajfestő, feketo és barna. A haj, ezen szerrel festve, 6 hétig is megtartja a szinét és teljes lehetetlen a mülleges festést a természetes szintől megkülönböztetni. Ára 3 frt 50 kr.

Folyékony kaukázusi bajuszpedrő a bajusz növesztésére és épen tartására. A bajusz felsütése nem szükséges, a nélkül is minden bajusznak a kivánt forma adható. Ára 75 kr.

RAKTÁRAK BUDAPESTEN: Török József gyógyszertára, király-utcza 12. **Neruda Nándor** Kossuth Lajos-utcza. **Városi gyógyszertár** Városház-tér. 21756

MELLBETEGSÉGEK

ALVILSAVAS MÉSZ-SZÖRP

GRIMAULT és TÁRSA

gyógyszerészektől Párisban.

A makacs **köhögés, hurut, szamárhurut s más egyéb mellbajoknál,** főképen pedig a kezdetleges **tüdősorvadásnál** csodálatraméltó hatása van. Enyhiti a gyötrő köhögést, megszünteti az éjjeli izzadást. Ügyelni kell a **GRIMAULT & Co.** czéggel ellátott árujegyre, hogy a valódit kaphassuk.

= Raktárak Ausztria-Magyarország valamennyi nagyobb gyógyszertárában. =

Ára 2 frt, 6 üveg 10 frt 50 kr. 21374

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél király-utcza 12.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható hiteles köszönetirat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az **elgyengült férfierőt, magömléseket, a bujakórnak utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást,** bármennyire is idült, valamint mindazon **női betegségeket,** melyeknek **a magtalanság** egyik főokozója és **bőrbetegségeket** gyógyit **uj gyógymód** szerint biztos sikerrel, **gyorsan és alaposan**

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész, szülész és szemész tudor, volt csász. kir. oszt.-főorvos. **Budapest, belváros, IV. kerület, kigyó-utcza 1. szám, II. emelet, bejárat a lépcsőnél.**

Rendel: naponta 10 órától d. e. egész 4 óra délutánig, este 7 órától 8 óráig. Dijazott levelekre a legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz. — **Nőknek külön váróterem.**

Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető

NÉPSZERÜ UTMUTATÓ

(már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez czimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr.,

most csak 90 kr.

A könyv jól becsomagolva 1 forint beküldése mellett bérmentve küldetik meg. 21843

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzés és az éjjeli magömlések. — IV. A hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostituczió.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást, befecskendezés nélkül és bármely női bajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg- és ennek utókövetkezményeképp** létrejött **hátgerincz bajokat, gyógyit 18 évi** katonaorvosi tapasztalat után (budapesti és bécsi katona korházakban) a legujabb **gyógymód** szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY,

volt cs. és kir. ezredorvos.

Lakás: Budapest, V., Váczi-körut 4. sz., I. em. bejárat a lépcsőnél.

Rendel délelőtt 9—4 óráig, este 7—8 óráig; nőknek s. m. férfiaknak külön be- és kijárat. — külön váróterem. — Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik és gyógyszerekért is gondoskodva lesz. 8396

Magy. k. államvasutak dunabalparti üzletvezetősége.

539/III. szám.

Árverési hirdetmény.

A Budapest-nyugati pályaudvar állomásunkon raktározó kézbesithetlen javak az üzletszabályzat 70. §-a értelmében **folyó évi január hó 22-én** és esetleg a következő napokon reggeli $^1/_2$9 órakor ezen állomás III. számu raktárában nyilvánosan el fognak árvereztetni, melyhez a t. cz. közönség meghivatik.

Budapest, 1895. január 12-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

NEUSTEIN-FÉLE czukrozott SZT. ERZSÉBET vértisztitó LABDACSOK.

Valamennyi hasonkészitménynek minden tekintetben eléteendő. Ezen labdacsok mentek minden **ártalmas alkatrészektől**, a **legnagyobb sikerrel** alkalmazható az altesti szervezet bántalmainál, enyhén hashajtók, vértisztitók; semmiféle gyógyszer sem alkalmasabb mellette, oly tökéletesen ártalmatlan a

dugulásnak

a legtöbb betegség ezen biztos forrásának elháritására. Czukrozott voltánál fogva még a gyermekek által is szivesen bevételtik. Ezen labdacsok **professor Pitha udvari tanácsosnak** egy igen fényes bizonyitványa által lettek kitüntetve. **Egy 15 labdacsot tartalmazó doboz ára 15 kr.; egy tekercs ára, mely 8 dobozt s e szerint 120 labdacsot tartalmaz, csak egy frt osztr. értékben.**

Óvás! Utánzásoktól óvakodjunk. Kérjünk csak Neustein-féle Erzsébet-labdacsokat. Csak akkor valódi, ha minden doboz törvényileg védett védjegygyel vörös nyomásban »Heil. Leopold« és czégünk neve: **Apotheke »Zum heil. Leopold« Wien. Ecke der Spiegel- und Plankengasse, van ellátva.** 21086

Főraktárhelyiség: **Bécs, NEUSTEIN FÜLÖP** »Sz. Lipóthoz« cz. gyógyszertárában, **Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse.**

Raktár Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél.

Hirdetések felvétetnek e lap részére a kiadóhivatalban Dalszinház-utcza 1,

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Szeged.

32713/III. 94. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Herkulesfürdői állomásán 1895-ik évi május hó 1-én megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat nyittatik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen vendéglői üzletet bérbevenni óhajtják, hogy eziránt zárt ajánlataikat, okmányokkal felszerelve a szegedi üzletvezetőség I-ső osztályához czimezve legkésőbb **1895. évi február hó 15-ének déli 12 órájáig** nyujtsák be.

Óvadékul (100 frt) egyszáz forint készpénz vagy állami letétekre alkalmas, a budapesti illetőleg a bécsi értéktőzsdén jegyzett, 14 napnál nem régibb, utolsó árfolyam szerint a fenti értéknek megfelelő értékpapir-biztositék legkésőbb 1895. évi február hó 14-ének déli 12 órájáig a szegedi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál lefizetendő.

Az 50 kros bélyeggel és a boritékon «Ajánlat a Herkulesfürdő pályavendéglő bérletére» felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve, vagy személyesen, vagy posta utján nyujtandók be.

Ezen feltét lektől eltérő, avagy nem a kitüzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

A bérletnek bővebbi feltételeiről a szegedi üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztálya nyujt kivánatra szóbeli felvilágositást.

Szegeden, 1895. január hó 12-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Átlag 300 szoba divatos asztalos- és kárpitos

MŰ-BUTOR

legjobb minőségben, legolcsóbb árakkal raktáron áll. Különlegességek kárpitozott butorokban és selymekben. 21923

Vidéki megrendelések gondosan csomagoltatnak, s biztositva adatnak fel.

Árjegyzék ingyen, ujonnan összeállitott album 1 frt beküldése után.

SZABÓ FERENCZ ÉS TÁRSA butor-iparosok

Budapest, Kerepesi-ut 6. szám, I. emelet

a nemzeti szinházzal szemben, a Kerepesi-bazár épületében.

ADRIA

m. kir. tengerhajózási részvénytársaság.

1895. január havában az alant felsorolt elsőosztályu gőzösök (vagy pótbajók) fognak az alant megjelölt irányokban közlekedni, hacsak rosz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályozzák:

Honnan:	Hová:	Gőzös:	1895. január
	Fiume-Malta-i vonal.		
Fiume	Malta, Syracus, Catania, Messina, Bari, Trieszt	«Carola»	10
«	Malta, Syracus, Catania, Messina, Bari, Trieszt	«Carola»	24
	Fiume-Marseille-i gyorsvonal.		
Fiume	Bari, Messina, Nápoly, Marseille	«Szápáry»	3
«	Bari, Messina, Nápoly, Marseille	«Buda»	10
«	Bari, Messina, Nápoly, Marseille	«Árpád»	17
«	Bari, Messina, Nápoly, Marseille	«Szápáry»	24
«	Bari, Messina, Nápoly, Marseille	«Buda»	31
	Fiume-Marseille-i teheráruvonal.		
Fiume	Trieszt, Bari, Catania, Messina, Palermo, Nápoly, Livorno, Genua, P. Maurizio, Nizza, Marseille	«Jókai»	7
«	Trieszt, Bari, Catania, Messina, Palermo, Nápoly, Livorno, Genua, P. Maurizio, Nizza, Marseille	«B. Kemény»	14
«	Trieszt, Bari, Catania, Messina, Palermo, Nápoly, Livorno, Genua, P. Maurizio, Nizza, Marseille	«Tisza»	21
«	Trieszt, Bari, Catania, Messina, Palermo, Nápoly, Livorno, Genua, P. Maurizio, Nizza, Marseille	«Tibor»	28
«	London	«Winestead»	1—10
«	Hull, Newcastle o/T.	«Mouriho»	5—15
«	Rouen	«Kálmán kir.»	10—20
«	Liverpool	«Kedar (C. L.)»	10—20
«	Gibraltar, London	«Mátyás kir.»	15—25
«	Rouen	«.. .. .. ..»	15—25
«	Liverpool	«Algerian»	15—25
«	Hamburg	«Hallstein»	15—25
«	Algier, Glasgow	«Szt. László»	21—31
«	Leith	«Stefánia»	21—31
«	Rotterdam, Antwerpen	«Zrinyi»	21—31
«	Liverpool	«Aleppo» (C. L.)	21—31
«	Hull, Newcastle o/T.	«Grodno»	21—31
«	London	«Narva»	21—31
«	New-York	«Scotia» (A. L.)	21—31
«	Liverpool	«Egyptian»	21—31
Fiume, Trieszt	Barcelona	«Andrássy»	25
«	Bordeaux	«Báthory»	25/I—5/II
Fiume-Malta-i vonal.			
Malta, Syracus, Catania, Messina, Bari	Trieszt, Fiume	«Carola»	14
Malta, Syracus, Catania, Messina, Bari	« «	«Carola»	28
Fiume-Marseille-i gyorsvonal.			
Marseille, Nápoly, Messina, Catania	« «	«Árpád»	6
Marseille, Nápoly, Messina, Catania	« «	«Szápáry»	13
Marseille, Nápoly, Messina, Catania	« «	«Buda»	20
Marseille, Nápoly, Messina, Catania	« «	«Árpád»	27
Fiume-Marseille-i teheráruvonal.			
Marseille, Genua, Livorno, Nápoly, Palermo, (Riposto), Catania, Messina, Bari	Fiume Trieszt	«Tisza»	5
Marseille, Genua, Livorno, Nápoly, Palermo, (Syracus), Catania, Messina, Bari	« «	«Tibor»	12
Marseille, Genua, Livorno, Nápoly, Palermo, (Riposto), Catania, Messina, Bari	« «	«Adria»	19
Marseille, Genua, Livorno, Nápoly, Palermo, (Syracus), Catania, Messina, Bari		«Jókai»	26
Rio de Janeiro, Santos	Triest, Fiume	«Deák»	1—10
London	« «	«Sultana»	1—10
Hamburg	« «	«Hallstein»	1—10
Liverpool	Fiume, Trieszt	«Aleppo» (C. L.)	1—10
Hull, Newcastle o/T.	Trieszt, Fiume	«Finnland»	5—15
Liverpool	« «	«Andalusia»	15—15
London	« «	«Rákóczy»	15—25
Bordeaux	« «	«Zichy»	15—25
Liverpool	Fiume, Trieszt	«Marathon» (C. L)	25—25
Glasgow	Triest, Fiume	«Petőfi»	21—31
Rouen	« «	«Széchényi»	21—31
London	« «	«Wm. Bailey»	21—31
Rouen	« «	«Szt. István»	21—31
Rotterdam, Antwerpen	« «	«Nagy Lajos»	25/I—5/II
Liverpool	Fiume Trieszt	«Saragossa» (C. L.)	25/I—5/II

A már életbeléptetett vagy még alkalmazandó vesztegzári intézkedések következtében történhető járat-elmaradásért, vagy a fentemlitett gőzösök későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

Bővebb felvilágositással szolgál a **vezérügynökség HOFFMANN S. és W. urak Budapest, V., Ferencz-József-tér 6. szám.**

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

Bécsben, I. kerület, Singerstrasse 15. szám alatt

„zum goldenen Reichsapfel“

vértisztitó labdacsai

melyeket azelőtt „Egyetemes labdacsok“-nak neveztek, jogosan megérdemlik ez utóbbi nevet, mivel ezek a labdacsok nagyon sok betegségben használhatók kitünő hatással. Ezek a labdacsok sok évtized óta vannak általánosan elterjedve és kevés olyan család van, mely egy kis készletet ne tartana otthon ebből a kitünő háziszerből. Számos orvos ajánlja ezeket a labdacsokat háziszernek, különösen ama bajok ellen, melyek **rossz emésztés és székrekedés** által támadnak, u. m.: **epekeringés zavara, májbaj, bélgyöngeség, felfujódások**, az agyban való **vértolulások, aranyér** eseteiben stb. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva különösen jó hatással **vérszegénységben** és az ebből eredő betegségekben: **sápadtságban, ideges fejfájásban** stb. A vértisztitó labdacsok hatása enyhe, fájdalmat nem okoznak és igy a leggyöngébb betegek és gyermekek is bizvást bevehetik.

Ezen vértisztitó labdacsok több mint 100 év óta tiszta és hamisitatlan minőségben kaphatók az «Arany birodalmi almához» czimzett gyógyszertárban Bécsben, Singerstrasse 15. sz. a., s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz (skatulya) ára **21** kr. o. é. Egy csomag, melyben 6 doboz van 1 frt 5 krba kerül, bérmentetlen utánvételi küldésnél **1** frt **10** kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. Az összeg előleges beküldésénél (mi legjobban postautalványnyal eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. Ezen kivül még mindennemü megbizások elfogadtatnak s a leggyorsabban és legolcsóbban teljesittetnek az «Arany birodalmi almához» czimzett gyógyszertárban: Bécs, Singerstrasse 15. sz. a.

Csak azon labdacsok valódiak, melyeknek használati utasitása J. Pserhofer aláirással van ellátva és ezen aláirás minden doboz födelén vörös szinben van nyomtatva. 21635

Raktár Budapesten, Török József gyógyszertárában, Király-utcza 12.

„Egyetlen Natália“

szépitő-arczkenőcs a bőr ápolására és az arcz tartós tisztaságára, mely csodaszerü **hatása** által minden az arczban előforduló tisztátalanságokat, mint: **szeplőt, májfoltot, napégést, mitessert, vimmerlit vörös orrt** stb. rövid használat után teljesen eltünteti és az arcznak meglepő szép szint kölcsönöz.

Fiatalabb ugymint idősebb hölgyeknél, kiknek az arczukat vimmerlik széptelenitik, e kitünő **Natalia-arczkenőcsöt** eléggé ajánlani nem lehet. Egy tégely ára 2 forint. Postai szétküldés naponta, az összeg előleges beküldése — vagy utánvét mellett.

Főraktár:

CSILLAG és TÁRSÁ-nál Budapesten, Erzsébet-körut 54.

A legjobb illatszer **BOUQUET IDEAL** üvegje 1.50, 2.50 és 5 frt.

Fölülmulhatatlan a MÜLLER J. L.-féle **fenyőerdő-illat** a legkiválóbb orvosok által használva és ajánlva, **fertőtleniti és tisztitja a levegőt, élénkiti a lélegzési szerveket, tehát nélkülözhetetlen gyermek-beteg vagy bármely lakosztályban.** A **Müller J. L.-féle fenyő-illat** a fürdéshez használva, különösen jó hatással van az idegekre és a bőrre; azokat felfrissiti és üditi, ugyszintén mindennapi használatra, mint mosdóviz-vegyülék. Ezen fenyő-illatnak kellemes illata és jótékony hatása által nagy kelendőségnek örvend, kitünő szobák illatozása és egyszersmind zsebkendő-illat is. Üvegje 60 kr., 1 frt, 1 80, 3 frt és 5.50, hozzávaló porlasztó 30 kr. 18195

Kapható egyedül: **MÜLLER J. L.** illatszer- és pipere-szappan-gyárosnál **BUDAPESTEN** Gyári raktár: Koronaherczeg-utcza 2. Gyár: Rottenbiller-utcza 6.

Legkitünőbb **fog- és Körömkefék.**

Fésük és Szivacsokban nagy választék.

Ruha- és hajkefékben nagy választék.

Nyomatott Neumayer Ede nyomdájában Budapest, VI. Szerecsen-utcza 35. (az operaház átellenében).